УзССР Давлат китоб палатаси
260195

Ватанни севмак иймондандур!

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг газетаси

Газета 1918 йил 21 июндан чиқа бошлаган

1995 йил 19 январь, пайшанба №9 (21.772.) Сотувда эркин нархда.

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА МАЖЛИС

18 январь куни Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузурида Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси Раиси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимлари ҳамда айрим вазирликларнинг раҳбарлари иштирокида йиғилиш бўлди. Уни Президент Ислом Каримов бошқарди.

Йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва маҳаллий кенгашларга сайловдан кейин вилоят ва туманларда ўтказилган биринчи ташкилий сессияларнинг якунлари, аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш борасида Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳрида амалга оширилаётган ишлар ҳамда қишлоқ хўжалигида ислоҳотларнинг бориши тўғрисидаги масалалар муҳокама этилди.

Республика Бош вазири А. Муталов, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Т. Алимов муҳокама этилган масалалар юзасидан ахборот бердилар. Шунингдек, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси Раиси, вилоятлар ва Тошкент шаҳри ҳокимларининг бу борадаги ҳисоботлари тингланди.

Йиғилишда Президентнинг Давлат маслаҳатчилари. Бош вазир ўринбосарлари қатнашди.

(ЎзА).

СУРАТДА: мажлис пайти.

С. ЗУФАРОВ (ЎзА) олган сурат.

ИМКОНИЯТЛАРДАН ТЎЛА ФОЙДАЛАНАЙЛИК

17 январь куни Вазирлар Маҳкамасининг ресурслар, материал-техник таъминот ва шартномалар, хусусийлаштириш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш мажмуаларининг қўшма мажлиси бўлди. Уни республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков бошқарди. Мажлис «Ўзулгуржибиржасавдо» уюшмасининг 1994 йилдаги фаолияти ва 1995 йилда иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш истиқболларига бағишланди. Йиғилишда вазирликлар, қўмиталар, идора ва ташкилотлар, мазкур уюшманинг ҳудудий акционерлик компаниялари, улгуржи-савдо-воситачи фирмалари раҳбарлари қатнашди.

Мажлисда мулк шаклини ўзгартирган «Ўзулгуржибиржасавдо» уюшмасида ўтган йили иқтисодий ислоҳотларни ҳаётга тадбиқ этиш борасида қатор ишлар амалга оширилгани таъкидланди. Хусусан, республикада товар-хом ашё биржаси, уюшманинг доимий ярмаркаси, трансэкспедиция агентлиги ва биржа банки фаолият кўрсата бошлади.

Бироқ «Ўзулгуржибиржасавдо» фаолиятида камчиликлар, муаммолар ҳам йўқ эмас. Ўтган йили уюшма томонидан ҳукуматлараро имзоланган битимларда кўзда тутилган маҳсулотларнинг баъзи турлари тўла етказиб берилмаган. Салмоқли дебиторлик ва кредиторлик қарзлари мавжуд. «Ўзулгуржибиржасавдо» таркибидаги ҳиссадорлик жамиятларининг ўз акцияларини чиқариш юзасидан олиб бораётган ишларини ҳам қониқарли деб бўлмайди.

Шунингдек, республика товар-хом ашё биржаси мамлакатимиздаги саноат корхоналарининг имкониятларидан тўлиқ фойдаланмаяпти. «Ўзулгуржибиржасавдо» уюшмасининг вилоятлардаги бўлинмалари билан алоқа яхши йўлга қўйилмаган. Биржанинг жойларда минтақавий шохобчаларини ташкил этиш ишлари ҳам суст.

Мажлисда республикамиз бозорини маҳсулот билан тўлдириш кўп жиҳатдан уюшма фаолиятига боғлиқлиги, ана шу масъулиятни ҳис этган ҳолда ишлаш лозимлиги, муаммоларни вазирликлар, идора ва ташкилотлар билан баҳамжиҳат ҳал этиш зарурлиги қайд этилди. Уюшма раҳбарига камчиликларни қисқа фурсатда бартараф қилиш вазифаси топширилди.

Йиғилишда Бош вазир ўринбосари В. Чжен нутқ сўзлади. Мажлисда Бош вазир ўринбосарлари Қ. Ҳаққулов ва М. Шарифхўжаев иштирок этдилар.

(ЎзА).

САМИМИЙ УЧРАШУВ

17 январь куни Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгашида Корея Халқ Демократик Республикасининг Ўзбекистон Республикасидаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Ким Ир Хек, унинг илтимосига кўра, қабул қилинди.

Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши биринчи котиби Абдулҳафиз Жалолов меҳмонга Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг ўз дастурий ғояларини рўёбга чиқариш борасидаги фаолияти, Ўзбекистон Президенти И. А. Каримов раҳбарлигида юртимизда амалга оширилаётган ислоҳотлар ва партиямизнинг унда тутган ўрни ҳақида сўзлаб берди. У мамлакатимиз тарихида илк бор кўппартиялилик асосида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва халқ депутатлари маҳалллий Кенгашларига ўтказилган эркин сайловлар катта тарихий воқеа бўлганлигини алоҳида таъкидлаб ўтди. Биринчи котиб ХДП ташкилотларининг бу сайловларни тайёрлаш ва ўтказишдаги иштироки, партиямиздан кўрсатилган номзодлар эришган натижаларга ҳам тўхталди.

Сайловлар деди у, Ўзбекистон ХДПнинг жамиятдаги жараёнларга таъсири анча салмоқли эканлигини яна бир бор исботлади.

Элчи Ўзбекистонда давлат ҳокимияти вакиллик идораларига сайловлар юксак савияда, демократик руҳда уюшқоқлик билан ўтганлигига юқори баҳо берди, Корея Халқ Демократик Республикасидаги сиёсий аҳвол, унинг барқарорлиги ҳақида сўзлаб берди.

Суҳбатда Корея Меҳнат партияси билан Ўзбекистон Халқ демократик партияси ўртасидаги алоқаларни ривожлантириш хусусида ўзаро фикр алмашилди.

Ўзбекистон ХДП МК матбуот маркази

ШАРҚНИНГ ЧИРОҒИ ЎЧМАС...

Республика Маънавият ва маърифат жамоатчилик марказидаги миллий ва умуминсоний қадриятлар бўлими исломий ва тасаввуфий қадриятлар кенгаши ташаббуси билан маърифий тадбир ўтказди. Унда республиканинг нуфузли файласуфлари, тарихчи ва шарқшунос олимлари, исломшунослар ва адабиётшунослар, ёзувчи ва адиблар иштирок этдилар.

Анжуманни марказ раҳбари академик Эркин Юсупов олиб борди. Файласуф олим, профессор Омонулла Файзуллаев «Шайх Шаҳобиддин Абу Ҳафс Умар Сухравардий -- Шарқнинг буюк мутасаввуф - файласуф олими» мавзуида катта маъруза қилди. Шайх Шаҳобиддин Сухравардий Шарқнинг йирик файласуфи, давлат арбоби ва моҳир сиёсатчи бўлган. Таваллудига 850 йил тўлган бу буюк аждодимиз тасаввуфидаги янги сухравардийа тариқатига асос солди.

Анжуманда ўзаро фикр алмашган Абдуқодир Ҳайитметов, Шаърий Ҳаким Жузжоний, Обид Акромхўжаев, Ориф Усмонов, Зиёдулла Давронов, Нусратилла Жумахўжа, Бахтиёр Тўраев, Султонмурод Олимов кабилар ўз сўзларида ислом маърифати ва тасаввуфий қадриятлар тўғрисида, сухравардийа тариқати ва унинг йирик намояндалари хусусида тўхталдилар.

Қаҳрамон РАЖАБОВ.

ОЛТИН ВОДИЙ МАРЖОНИ

Марказий Фарғона чўлларининг қоқ маркази кун келиб Андижон вилоятининг улкан пахта майдонига айланади дейилса, бир пайтлар ҳеч ким ишонмасди. Қуш учса қаноти, одам юрса оёғи куядиган бу жойлар тақдирнинг ихтиёрига ташлаб қўйилмади. Замондошларимиз чўл ўрнида боғу бўстон, чаманзор бунёд этдилар. Бу ишларга 20 йил кифоя қилди.

— Бу ерларни оммавий равишда ўзлаштириш Комсомолобод тумани ташкил этилган 1974 йилдан бошланди, —дейди туман ҳокими, ЎзХДП Андижон вилоят кенгаши ижроия бюросининг аъзоси Атҳамжон Ҳакимов.

— Сув йўллари ва сув иншоотлари барпо этиш ҳисобига қўриқ ва бўз ерлар ўзлаштирилди. Ёшликка хос ғайрат-шижоат ва жасорат майдонига айланган туманимизга кўпчилик дил амри, қалб даъвати билан келган. Шунинг учун янги туман Комсомолобод деб аталган. Келажак авлодга чўл ўрнида обод бир маскан қолдириш чўлқувар ёшлар учун катта мақсадга айланган эди. Туманимизнинг бугунги қиёфаси уларнинг меҳнати, жасорати ва заҳматига қўйилган ҳайкалдек кўзни қувонтиради.

Андижон вилоятидаги кенжа ва навқирон бу туманнинг истиқболи порлоқ. У кун сайин гуллаб-яшнамоқда. Пахтадан мўл ҳосил етиштиришда туман меҳнаткашлари кейинги йилларда олдинги ўринларни эгаллаб келмоқдалар. Ўтган йили Комсомолободда салкам 40 минг тонналик «оқ олтин» хирмони бунёд этилди. Туман халқ хўжалигини иқтисодий, ижтимоий ривожлантиришга ҳам алоҳида эътибор беріляпти. Маиший хизмат соҳалари кенгайтирилмоқда. Саноатни қишлоққа жалб этиш борасида талай ишлар амалга ошириляпти. Дон, картошка, озуқабоп экинлар етиштиришни кўпайтиришга хизмат қилувчи бир қатор янгиликлар амалда қўлланилмоқда. Комсомолободликлар ишонч билан эртанги кунга мустаҳкам пойдевор қўйишмоқда. Кенжа туманни олтин водийнинг маржонига қиёслашади. Зеро, чўлда битган чаманзор чиндан ҳам инжудек товланади.

Рустам АҲМАДАЛИЕВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

ШУ КУННИНГ НАФАСИ

Мамлакатимизда

ЯНГИ ПАСПОРТЛАР ТОПШИРИЛДИ

Хоразмда фуқароларга Ўзбекистон Республикасининг янги паспортини топшириш бошланди. Урганч шаҳрида бу муҳим воқеага бағишланган маросим бўлиб ўтди. Вилоят ҳокими М. Жуманиёзов фахрийлар, ёшлардан бир гуруҳига фуқаролик гувоҳномаси — паспортларни тантанали равишда топширди.

ТАДБИРКОРЛАР КЕНГАШИ

Жиззах шаҳрида 400 дан зиёд корхона фаолият кўрсатмоқда. Лекин кўплаб кичик корхоналар иқтисодий танглик, сармояларнинг етишмаслиги, банк тизимидаги сансоларликлар оқибатида кутилган натижаларга эриша олмаяпти.

Шаҳар ҳокимлигида бўлиб ўтган тадбиркорлар йиғинида ана шу муаммолар хусусида фикрлашиб олинди.

(ЎзА).

«СОВҒА»ГА АВТОМОБИЛЬ ЧИҚДИ

НАВОИЙ, (мухбиримиздан). «Совға» пул-буюм лотереяси мустақил республикамизнинг кўплаб фуқароларига чинакам совғалар олиб келди. Бундай совғага Навбаҳор тумани матлубот жамиятига қарашли 21-аралаш моллар дўкони мудираси Шамсия Мансурова ҳам муяссар бўлди. Унинг 012 разрядли, серия рақами 001386 ва билет рақами 065 бўлган лотереясига «ТИКО» енгил автомобили чиқди. Омаддан Мансуровалар оиласининг қувончи чексиз. Шунингдек кўплаб навбаҳорликлар «Совға» лотереясига видеомагнитофон жуфтлиги, юмшоқ мебеллар тўплами ва гиламлар ҳам ютиб олишди.

Музаффар ШАРОПОВ.

ОҚ ЙЎЛ, «ЯНГИ ҲАЁТ»!

Самарқанд, (мухбиримиздан). Вилоятдаги кенжа Тойлоқ тумани ҳам ўз газетасига эга бўлди. Унга «Янги ҳаёт» деб ном берилди. Газетанинг дастлабки сонида вилоят ҳокимининг табриги ва туман ҳаётига оид қизиқарли мақолалар ёритилган. Айримлар борларини уддалолмай турган бир пайтда ўз нашрини ташкил этиши ва уни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаши туман ҳокимиятининг савобли ишларидан биридир.

Рўзнома туман ва вилоят ижтимоий ҳаётида ўз ўрнини топади, деган умиддамиз. Оқ йўл, «Янги ҳаёт».

Фармон ТОШЕВ.

МЕРГАНЛАР БАҲСИ

Наманган, (мухбиримиздан). Шу йил май ойида Ғалабанинг 50 йиллиги нишонланади. Шу санага бағишлаб вилоят ҳокимининг махсус соврини учун кўп босқичли биатлон мусобақаси бошланган эди. Унинг биринчи босқичи ўтган йилнинг сентябрь ойида якунланганди. Янгиқўрғон тумани марказидаги ўйингоҳда эса унинг иккинчи босқич беллашувлари бўлиб ўтди. Унда 14 жамоанинг 60 дан ортиқ ёш спортчиси мерганлик ва чаққонликда ўз маҳоратларини намойиш қилишди. Мусобақанинг учинчи босқичи олдинда турибди. Беллашув Ғалаба байрами арафасида якунланади.

Раҳимжон ИРИСОВ.

МАМАТҚУЛ ОТА ВИЛОЯТ ЧЕМПИОНИ

ГУЛИСТОН, (мухбиримиздан). Бу ерда шахмат бўйича вилоят биринчилиги мусобақалари ўтказилди. Унда Сирдарё вилоятининг 28 нафар иқтидорли шахматчилари ўзаро беллашдилар. Спорт усталигига номзод Маматқул ота Ҳайлаев мусобақада муносиб қатнашиб, вилоят чемпиони бўлди.

Абдужалил УМАРОВ.

Хорижда

ЯПОНИЯДА КУЧЛИ ЗИЛЗИЛА БЎЛДИ

Япониянинг Кобе ва Осаки шаҳарларида кучли зилзила бўлиб ўтди. Рихтер шкаласи бўйича 7,2 балл кучга эга булган бу зилзила натижасида 4439 киши жароҳатланди, 1456 киши ҳалок бўлди ва 1068 нафар киши бедарак йўқолди. Мутахассислар фикрича, бу кейинги 50 йил ичида Японияда рўй берган энг кучли ер силкинишидир. Зилзила маркази Япон денгизининг Авадзисима оролидадир.

Япония Бош вазири Т. Мураяма мамлакатда рўй берган фожиа муносабати билан бошига мусибат тушган оилаларга ҳамдардлик билдирди. Вазирлар Маҳкамасининг фавқулодда мажлисида зилзила оқибатларини тугатиш ва жабрдийдаларга ёрдам кўрсатиш бўйича ҳукумат комиссиясини тузиш тўғрисида қарор қабул қилинди.

ПЕКИН. *Беларус Республикаси Президенти Александр Лукашенко расмий ташриф билан Хитойга келди. У ХХР Раиси Цзян Цзэмин, Бош вазир Ли Пэн ва бошқа расмий кишилар билан учрашади. Беларус Президентининг ХХРга ташрифидан мақсади икки мамлакат ўртасидаги дўстона алоқаларни мустаҳкамлашдир.*

ххх

НЬЮ-ЙОРК. *АҚШ Россия Президенти Ельциннинг «мамлакатда демократияни сақлаб қолиш борасида муваффаққиятга эришишини» истайди. Америка сенатида кўпчиликни ташкил этадиган Республикачилар партияси раҳбари Роберт Доул журналистларга шуни маълум қилди. У Си-Эн-Эн телекомпанияси орқали чиқишида «Чеченистонда бўлаётган воқеалар Ельцинга катта зарар етказишини» таъкидлади.*

ххх

БИШКЕК. *Қирғизистонда фуқароларга янги паспорт берила бошланди. Биринчи паспорт республика Президенти Асқар Акаевга берилди. Ҳужжат мамлакат ичкарисида бўлгани каби, хорижий давлатларда ҳам фойдаланиш учун мўлжалланган. Дастлабки 100 минг дона паспорт АҚШда тайёрланди.*

ххх

ПАРИЖ, *Франциянинг ҳукуматга тегишли бўлмаган «Экилибр» ташкилоти Арманистон ва Озарбойжонга инсонпарварлик ёрдами юкларини жўнатди. Маълум бўлишича, бу ташкилот қароргоҳи жойлашган Лион шаҳридан 27 декабрда йўлга чиққан 11 автомашина 8 ва 10 январь кунлари Ереванга ва Бокуга беталафот етиб келди.*

ххх

МОСКВА. *Россия Федерацияси Президенти Борис Ельцин Швейцариянинг Давос шаҳрида бўлиб ўтадиган жаҳон иқтисодий форумига бора олмайди, деб хабар берди Россия раҳбарининг халқаро масалалар бўйича ёрдамчиси Дмитрий Рюриков. Борис Ельциннинг Щвейцарияга сафари Чеченистондаги воқеалар туфайли қолдирилди, деди у.*

ххх

САНКТ-ПЕТЕРБУРГ. *Финляндия Президенти Мартти Ахтисаари Санкт-Петербургга ташриф буюрди. У Петербург шаҳри ва Ленинград вилоятининг раҳбарияти билан Россиянинг Кирши шаҳридан Финландияга газ қувурлари ўтказиш масаласини муҳокама қилади, деб хабар беради РАТА-ТАСС ахборот маҳкамаси.*

(ЎзА, РАТА-ТАСС ва Рейтер хабарлари асосида тайёрланди).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИГА ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИДАН КЎРСАТИЛГАН НОМЗОДЛАР УЧУН ОВОЗ БЕРАЙЛИК!

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайлов ўтказувчи Марказий сайлов комиссиясининг навбатдаги мажлисида такрорий сайлов ўтказиладиган еттита сайлов округидан Олий Мажлис депутатлигига номзодларни рўйхатга олиш тўғрисидаги масала кўриб чиқилди ва тегишли қарор қабул қилинди.

Рўйхатга олинган депутатликка номзодлар орасида Халқ демократик партиясидан кўрсатилганлар ҳам бор.

Мардон АЛТИЕВ, 64-Қоракўл сайлов округи

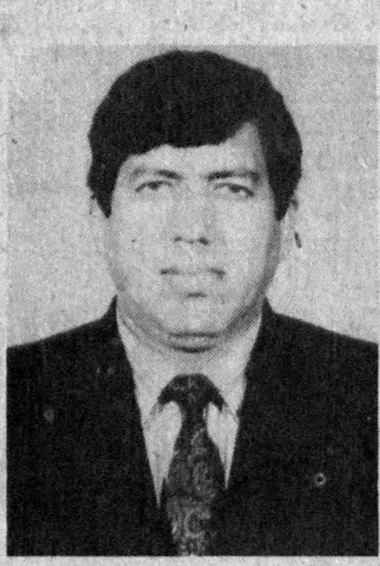

Мактабнинг ўқув моддий-техника базасини бойитиш, ёшларга таълим-тарбия бериш даражасини юқорига кўтариш керак. М. Алтиев ўз касбига ана шундай ёндошди. У мактаб директори бўлиб ишлаган вақтида қўшимча синф хоналари қурдирди. Ўқув хоналарини замонавий жиҳозлар ва техника воситалари билан бойитди. Барча фанлардан сабоқ беришликда қобилиятли ўқитувчиларни жалб этди. Ўшандан-да у ишлаган Белинский номли, К. Маркс номли ўрта мактабларда ўқувчиларнинг фанлар бўйича олимпиадага иштироки кучайди. Билимдон илм-толибларининг совринли ўринларни эгаллашига эришилди.

1986 йилнинг октябридан домла туман халқ таълими бўлимининг мудири вазифасига ўтказилди. Ўтган саккиз йил давомида М. Алтиев халқ таълими тизимини ислоҳ қилиш борасида катта ташкилотчилик қобилиятини намоён этаётир. У ҳеч вақт муаммоларни ечиш борасида шошма-шошарликка йўл қўймайди.

Бозор иқтисодиётига босқичма-босқич ўтиш даврида миллий мактабнинг янги ўқув режа, дастур ва дарсликларини ўқув тарбия жараёнига татбиқ этиш борасида ҳам ўзига хос фикр, йўли бор.

М. Алтиев раҳбарлик қилаётган даврда еттита мактабга қўшимча ўқув бинолари қурилди. Ўқувчи ўринлари қарийб 3 мингтага кўпайтирилди. Олтита янги замонавий мактаблар қурилиб, ўғил-қизларга топширилди.

Мактаб ва мактабдан ташқари болалар муассасаларида қадриятларимиз, урф-одатларимиз, ўтмишдош олиму фузалоларнинг фикрлари, тарихий-маданий меросларини ўқитиш, уқтиришни Мардон Алтиев ўзининг бош вазифаси, деб билади.

Шайдулло Пардаевич МИРЗАЕВ, 144-Қумқўрғон сайлов округи

У қўшдипломли мутахассис. Олдин Тошкент Политехника институтини, кейин эса Тошкент Ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш муҳандислари институтини тамомлаган. Меҳнат фаолиятини Қизил Октябрь темир бетон буюмлари заводида арматурачига шогирдликдан бошлаган Шайдулло 1975-76 йилларда 2-қурилиш трестининг 7-кўчма механизациялаштирилган колоннасида ишлаб чиқаришни такомиллаштириш бўлимида муҳандис, сўнг «Сурхонгидроқурилиш» трестининг Қизириқ кўчма механизациялаштирилган колоннасида сифат бўйича муҳандис, шу калонна бошлиғи вазифаларида ишлади.

1987-89 йилларда Ленин йўли туманида мелиорация ва сув хўжалиги бўйича туман таъмирлаш-фойдаланиш ишлаб чиқариш бирлашмасида бошлиқ вазифасида ишлаган. Ш. Мирзаев меҳнатсеварлиги билан Ўзбекистон Республика Мелиорация ва сув хўжалиги вазирлигининг «Сурхонирқурилиш» тресги бошқарувчиси даражасигача кўтарилди. Икки йилдан буён у вилоят сув хўжалиги бирлашмасида бошлиқ бўлиб ишлайди.

Шуни эътироф этмоқ лозимки, Ш. Мирзаев раҳбарлик қилаётган бирлашмада суғориш тармоқларини техник такомиллаштириш бўйича катта ишлар олиб борилмоқда.

Халқнинг, юртнинг бебаҳо бойлиги ҳисобланмиш сув манбаларини муҳофаза қилишга, суғориладиган ерларнинг ҳосилдорлигини ошириш мақсадида она-заминнинг мелиоратив ҳолатини яхшилашга у ҳамиша эътиборни қаратади.

Бўритош Аминовна ШОДИЕВА, 142-Темирйўл сайлов округи

Бўритош Аминовна Тошкент халқ хўжалиги институтини битириб, иқтисодчи мутахассислигига эга бўлди. Орадан вақт ўтиб, Москвадаги Олий партия мактабини ҳам битирди. Меҳнат фаолиятини эса Сурхондарё вилояти режалаштириш комиссиясида иқтисодчиликдан бошлади. У 1991 йилгача катта иқтисодчи, бўлим бошлиғи, комиссия раисининг ўринбосари лавозимида ишлаган.

Шундан сўнг Бўритошни партия ишига жалб этишди. Йўриқчиликдан вилоят партия қўмитасининг ижтимоий-иқтисодий бўлими мудири лавозимигача кўтарилди. У 1991 йилдан ҳозиргача Сурхондарё вилояти хотин-қизлар қўмитаси раиси. Уни кўплар изланувчан, билимдон ва қатъиятли аёл сифатида ҳурмат қилишади, эъзозлашади. Чунки, малакали иқтисодчи халқ хўжалигининг барча тармоқлари ишини яхши билади. У ўз меҳнат фаолияти давомида вилоятда савдо, маиший хизмат ишини ташкил этиш, режалаштириш ва молиялаштириш ишларига катта эътибор берди. Соҳа ишларини ташкил этишда фаоллик кўрсатди.

Б. Шодиева бозор иқтисодиёти қонун-қоидаларини аҳолининг кенг қатламларига тушунтиришда, оналик ва болаликни ижтимоий муҳофаза қилишда, хотин-қизларни иш билан таъминлашда, аҳолининг яшаш шароитини яхшилашда, кам даромадли оилаларга моддий ёрдам кўрсатишда, ёшларнинг аҳил турмуш қуришларида ҳам жонкуярлик кўрсатаяпти. У шу туфайли аҳоли орасида катта обрў-эътибор қозонмоқда.

Яна шуни таъкидлаш керакки, Бўритош Аминовна яхши дўст ва меҳрибон она. Икки ўғил, бир қизни вояга етказяпти.

Абдурасул Ташпўлатович РАҲИМОВ, 197-Риштон сайлов округи

Абдурасулнинг мутахассислиги муаллим. У Фарғона давлат педагогика институтини тамомлагандан сўнг Ейилма қишлоғидаги Низомий номли ўрта мактабда ўқитувчилик қила бошлади. Орада Б. Усмонхўжаев номли қишлоқ Кенгаши раисининг ўринбосари ҳам бўлиб хизмат қилди. Икки йилдан ошдики, у янгидан ташкил этилган Ейилма қишлоқ фуқаролари йиғинининг раисидир.

А. Раҳимовни халқ таълими соҳасида ишлаган йиллари давомида таҳсил берган шогирдлари мамлакатимизнинг турли бурчаклари, турли соҳаларида хизмат қилаяпти. Муаллим ўзининг билимдонлиги, ташкилотчилиги, янгиликка мойиллиги, меҳнатсеварлиги билан юртдошлари ҳурматини қозонган. У мактабни, ёш авлодни жудаям севади. Ўшандан-да ўқув моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, ўқув жараёнини компьютерлаштиришга алоҳида эътибор беради. Фуқаролар йиғини раислигига ўтгач, қишлоқда аҳоли турмуш фаровонлигини ошириш, уларнинг яшаш ва меҳнат шароитларини яхшилаш борасида қатор ишларни амалга оширяпти. Унинг саъй-ҳаракати туфайли қишлоқларни газлаштириш тезлашмоқда. Муаллимнинг халқ ўртасида, айниқса, ёшлар даврасида олиб борган ташвиқот ва тарғибот ишлари натижаси ўлароқ оилавий келишмовчиликлар, жанжаллар камайди, жиноятчиликнинг турли хил кўринишлари бартараф этилди, тиббиёт, маърифат соҳаларида ҳам юқори натижаларга эришилди.

Муаллимлар ҳамиша хушмуомалали, ҳур фикрли, элпарвар, одамохун бўлишади. Бу фазилат Абдурасул Раҳимовни ҳам четлаб ўтмаган.

Партия аъзоси муаммо қўяди

ХАЛҚИМИЗНИНГ РИЗҚ-РЎЗИ

Партиямиз сафида турли касб эгалари - муҳандисдан шоиргача, ишчидан олимгача бор. Улар халқ ва Ватан манфаатлари йўлида ҳалол меҳнат қилиш мақсадида ўз тақдирларини партия билан боғлаганлар. Истеъдодли олим Аҳрор Рўзимуродов ҳам, қай жабҳада бўлмасин, партия аъзосининг ўрни олдинги сафда деб билади. Олимларни жамиятнинг ақлий кучига ўхшатадилар. Уларнинг илмидан кўпчилик ўз умр йўлларида баҳраманд бўлади. Қуйида таниқли олимнинг фикр-мулоҳазалари билан танишасиз.

Ислоҳот сўзининг луғавий маъноси тўғрилаш, ўзгартириш бўлиб, эски, талабга жавоб бермай қолган йўналишни, тармоқни янги, илғор, самарали тизимга айлантириш демакдир. Бу борада республикамизда анчагина ишлар бажарилмоқда, чорвачилик такомиллаштирилиб, янги хусусийлаштирилган ва шахсий фермер хўжаликлари, ҳиссадорлик жамиятлари ташкил қилинмоқда. Чорванинг бош сони ошиб, кишилар дастурхонида ноз-неъматлар кўпаймоқда. Бироқ, чорва ислоҳоти йўлида бир қанча қонуний талаб ва қоидалар, шарт-шароитлар мавжудки, уларни эътиборга олиш ва риоя қилиш келгуси муваффақиятларнинг гарови бўлади.

Гап шундаки, ёш фермерларимизнинг барчаси ҳам чорвачилик бўйича тегишли ихтисос эгалари, уни ташкил қилиш ва самарали бошқаришда етарли билим ва тажрибага эга бўлмасликлари мумкин. Натижада бу тармоқни кенгайтиришдаги ташкилий-хўжалик, ветеринария-санитария ва гигиена соҳасидаги ишларда жиддий камчиликларга йўл қўйилади. Бундай ҳолат ўз навбатида одамлар ва ҳайвонлар орасида кўплаб хавфли касалликларнинг келиб чиқишига ва тарқалишига сабаб бўлиши, соҳани таназзулга олиб келиши мумкин.

Ҳатто молхоналарни жойлаштиришда шамол йўлини ҳисобга олмаслик ҳам қиш мавсумида молларда шамоллаш касалликлари кўпайишига олиб келади. Молхоналарни ҳовлиларда ёки хонадонларга яқин жойларда қуриш янада хавфлидир. Бундай ҳолларда кишиларга сил, қораоқсоқ, қорасон, қўтир, темиратки ва бошқа оғир касалликлар юқиши мумкин. Молхоналар ҳудуди ўралмаган бўлса, бу янада хавфлидир. Масалан, фермаларга бегона итлар кириши моллар орасида қутуриш, эхинококкоз, цистицеркоз, токсоплазмоз ва бошқа бир қанча касалликлар келиб чиқишга омил бўлиши исботлангандир.

Кўриниб турибдики, ёш фермерлар муваффақиятли иш олиб боришлари ва сифатли маҳсулот етиштиришлари учун ветеринария бўйича бошланғич билимга эга бўлишлари лозим. Акс ҳолда катта талофатлар кўрилиши мумкин. Чунки айрим касалликларда, масалан сил касаллиги билан оғриган моллар сони 25 фоиздан ошса, хўжаликни умуман ёпишга тўғри келади. Ёки моллар қутуриш, куйдирги, ўлат, қоқшал қорасон, ва бошқа айрим касалликлар билан оғриса, улар умуман йўқотилиши талаб қилинади. Шунинг учун барча ёш фермерларга қуйидаги умумий ветеринария санитария-гигиенаси талаб ва қоидаларига риоя қилиб иш кўришларини тавсия этамиз:

чорвачилик биноларини қуриш ва реконструкция қилиш ишларини тасдиқланган махсус лойиҳа асосида, давлат ветеринарияси назорати остида, санитария ва гигиена талаб-қоидаларига жавоб берадиган қилиб бажаришни;

барча хусусийлаштирилган, шахсий фермер хўжаликлари, ҳиссадорлик жамиятларининг раҳбарлари чорвачилик ва ветеринария асослари бўйича камида бошланғич билимга эга бўлишлари лозимлигини;

барча турдаги чорвачилик хўжаликлари, мулкчилик туридан қатъий назар, ёпиқ тартибда, ветеринария назорати остида фаолият кўрсатишлари зарурлигини;

фермалар ҳудуди девор, тўсиқлар билан ўралган бўлиб, унга фақат махсус кишилар кириши кераклигини;

барча фермер хўжаликлари етарли даражада ветеринария дўхтирлари ва хизмати, махсус вакцина, зардоб, дори-дармонлар, паразитоцид ва дезинфекцияловчи препаратлар, тегишли асбоб-ускуна ва жиҳозлар билан таъминланган бўлишлари даркорлигини;

фермер хўжаликлари фақат соғлом чорва моллари билан таъминланган бўлиши шартлигини;

бозордан мол сотиб олиб подани тўлдириш салбий ҳолат деб ҳисобланишини;

чорва молларни кўпайтиришда фақат сунъий қочириш усулидан фойдаланиш талаб қилинишини назарда тутиш керак.

Фермерлар ҳайвонлар касалликлари олдини олиш, улар келиб чиққан тақдирда қарши курашишнинг ташкилий-хўжалик ишларини бажаришга, карантин талабларини амалга оширишга, диспансеризация, эмлаш ва бошқа кўпгина чоратадбирларни ўтказишга мажбурдирлар. Улар молларни тўғри озиқлантириш, суғориш, парваришлаш йўлларини, молхоналарда нормал иқлим яратиш талабларини ҳамда хизматчиларнинг шахсий гигиена қоидаларини яхши билишлари лозим. Ҳайвонларни ташиш, сотиш, сўйиш, чорва маҳсулотларини тайёрлаш ва сотишда ветеринария-санитария қоидаларига қаттиқ риоя қилишлари лозимдир.

Шу ва бошқа шарт-шароитларни ҳисобга олиб иш кўрилса, ёш фермерларимиз юқори натижаларга эришадилар.

Чорва халқимизнинг ризқрўзи, давлатимизнинг моддий таянчларидан бири экан, бу борада тўғри, самарали тартибда иш кўриш муҳим иқтисодийижтимоий аҳамият касб этади, мамлакатимизнинг иқтисодий мустақиллигини янада мустаҳкамлайди.

Аҳрор РЎЗИМУРОДОВ
Ветеринария илмий-тадқиқот институтининг лаборатория мудири, ветеринария фанлари доктори, профессор.

Суратда: уста Маҳмуд Усмонов иш устида.

А. ТЎРАЕВ олган сурат.

Қадриятларимиз

КЎКГУМБАЗ СИРЛАРИ ОЧИЛЯПТИ, ЛЕКИН...

Ғаллаорол туманининг кунчиқар тарафида Кўкгумбаз деб аталадиган тепалик бор. Ёнгинасида жойлашган қишлоқ ҳам шу номда юритилади. Тепалик археологлар томонидан қазилганда Темур даврига мансуб ашёлар топилди. Соҳибқирон Самарқандни душмандан ҳимоя қилишда катта ҳарбий аҳамиятга эга бўлган Кўкгумбаз қўрғони шу жойда бўлган. Ҳозир бу қўрғон деярлик кўмилиб кетганлиги учун кенг ҳажмдаги текшириш ишларини талаб этади.

Туман ҳудудида бундай номи бору ўзи йўқ қўрғонлар 20 га яқин. Қўрғонтепа, Қоровултепа, Хонимқўрғон, Хонақоҳ каби тепаларни тилга олиш кифоя. Бу буюк бобомиз қаерга борса қўрғон, карвонсарой, хонақоҳлар қурдирганини кўрсатади. Соҳибқирон номи билан боғлиқ бўлган бундай тарихий жойларнинг ҳар хил мақсадларда фойдаланишга йўл қўйиб бўлмайди. Амир Темур таваллудининг 660 йиллиги муносабати билан тумандаги қўрғонлар тарихини кенг ўрганиш, илмий асослаш, қайта тиклашга киришиш керак. Шуниси аҳамиятлики, қўрғон харобазорларида битикли тошлар ҳам бор.

— Гуруҳимиз Амир Темур даври билан боғлиқ бўлган археологик ишларга киришди, — дейди Самарқанд археология институтининг катта илмий ходими Мухтор Пардаев, — Юбилей муносабати билан белгиланган режаларни бажарсак, соҳибқирон ҳаётидан бой маълумотлар тўпланади. Лекин бунинг учун техника, ишчи кучларига муҳтожмиз. Маҳаллий ҳокимият бу борада бизга амалий ёрдам берадилар деган умиддамиз.

Пардабой ТОЖИБОЕВ, «Ўзбекистон овози» мухбири.

ИШБИЛАРМОНЛАР КЕНГАШИБ ОЛДИЛАР

ГУЛИСТОН (мухбиримиздан). Бу ерда Сирдарё вилояти хусусий тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш тизими вакилларининг кенгаши бўлиб ўтди. Бунда вилоятнинг деярли барча соҳаларида иш олиб боришаётган тадбиркорларнинг вакиллари иштирок этдилар. Кенгаш иштирокчилари республика Президенти И. А. Каримовнинг мамлакатимизда тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш юзасидан чиқарган фармонларини амалга ошириш, мулкчиликнинг нодавлат тармоғини кенгайтириш, хусусийлаштиришни янада жонлантириш борасидаги вазифалар хусусида атрофлича фикр юритдилар. Бу борадаги камчиликлар қаттиқ танқид остига олинди, олдинда турган вазифалар белгилаб олинди.

Кенгашда кўрилган масала юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

Тадбиркорлар кенгашида Сирдарё вилояти ҳокими Ғ. Ҳасанов, республика давлат мулкини бошқариш қўмитаси раисининг биринчи муовини Ш. Ғафуров нутқ сўзладилар.

ЎЗИНГДАН ЧИҚҚАНГА НИМА ЕТСИН

Тошкент туманидаги Келес қўрғонида бундан чорак аср олдин ташкил қилинган автотранспорт корхонасида фақат бир неча автобусгина бор эди, холос. Ҳозирги пайтда у йирик ва бақувват автобазага айланган. Бу ердан йўлга чиққан автобуслар сифатли таъмирланганлиги ҳам ҳайдовчилар, ҳам йўловчиларни мамнун этаётир. Автобазада автобусларни нафақат таъмирлаш, балки уларга зарур бўлган деталлар, эҳтиёт қисмларни тайёрлаш йўлга қўйилди.

А. НАБИЕВ.

Яхшидан боғ қолади

УСТА МАҲМУД

Буюк бобокалонимиз, соҳибқирон Амир Темур: кимки бизни нималарга қодир эканлигимизни, куч, қудрат ва бойлигимизни кўрмоқчи бўлса ложувард гумбазли Самарқанд сайқалига бир назар ташлаб қўйсин, деган эканлар. Турон заминида фан ва маданиятни ривожланишига мустаҳкам пойдевор битган, меъморчилик тараққиётига катта эътибор қилган. Умуман Ўрта Осиё, Эрон, Туркия, Арабистон, Афғонистон каби Шарқ мамлакатларида меъморчиликнинг ўзига хос усули таркиб топган. Ҳанузгача ранги-ю савлатини йўқотмаган бу биноларга боқганингда асрлар силсиласини, ноёб ҳунар эгаларининг маҳоратини қалбдан ҳис этамиз.

Нафақат хорижлик сайёҳлар, ҳатто ўзимиз ҳам қадимий обида, работ ва минораларга, нақшинкорлик сайқалларини кўрганда беихтиёр аждодларимизнинг беқиёс истеъдодларига тасаннолар айтамиз. Айни пайтда бир нарсадан кўнглимиз таскин топади. У ҳам бўлса, бу санъатнинг бугунги кунгача етиб келгани ва унинг давомчилари борлигидир. Нақшинкорлик ҳозир ганч ўймакорлиги тарзида давом этмоқда. Бухоро, Самарқанд, Тошкент, Фарғона, Хива ва бошқа жойларда ўймакорлик мактаблари юзага келган. Ажойиб усталарнинг номлари тилга тушган.

Шундай усталардан бири академик Ширин Муродов. У кишининг муборак номлари Тошкентимизнинг йирик кўчаларидан бирига қўйилган. Биз ҳикоя қилмоқчи бўлган уста Маҳмуд эса ўша машҳур Ширин Муродовнинг шогирдларидан бири. Ганч ўймакорлиги санъатида ўзига хос маҳорат мактабини яратган Маҳмуд Усмонов Тошкентнинг Кўкча даҳаси, Обиназар маҳалласида 1910 йил бошининг 3-куни таваллуд топди.

— Ўғлим биз танлаган ҳунар, ўлмайдиган ҳунардан. Фақат унга меҳр қўйиш, астойдил ишлаш керак бўлади. Бизнинг ишимиз бир кунлик ёки яқин 10 йиллик эмас. Маъқул келса, умрбод авайлаб асралиши мумкин. Фақат ўймакорликда ҳаёлотга изн бермай, қалб қўри билан ишласанг, ниятинг рўёбга чиқаверади...

Эндигина ўрта мактабни битирган ўспирин йигит отаси уста Усмон Икромовнинг бу сўзларини қалбига жо қилди. Ота ҳунарини эгаллаган кам бўлмайди, деганларидек, шогирдликни падари бузрукворидан бошлаган Маҳмуджон дастлабки ўймакорликни уйларнинг деворларини безашдан бошлади. У устозининг ҳунар — ганч элашдан бошланади, деган ўгитларини сира унутмайди. У уйининг бичимини аниқ олиш сирларини отасидан ўрганди. Айниқса, усталарнинг йиғилишиб мураккаб ишларни ҳамкорликда бажаришлари ёш Маҳмуджон учун унутилмас таассурот қолдиради. Ҳамнафас бўлиб ишлаган уста Ширин Муродов, Шоазим Шоисломов, уста Аҳмадхўжа, Исмат Расулов, уста Умархўжа, уста Акрамхўжа, уста Тўланхўжа каби ўймакорлик пирларининг қўл ҳаракатларини шоҳиди бўлган. Шу тарика буюк устодлардан оқ фотиҳа олган Маҳмуд Усмонов мустақиллик сари изланди.

Уста 1938 йили Ўзбекистон Давлат музейининг ганчкорликка оид нақшларини таъмирлашда иштирок этди. Уруш йилларида бунёд этилган ягона бино — Муқимий номли мусиқали драма театри безакларини ўзига хос нафосатга айлантиришда уста Маҳмуднинг ҳам меҳнати сингди. У санъат масканининг гумбазини безашда марғилонлик меъмор Юсупали Мусаев, уста Ширин Муродов, Акрам Умаров, Шамсиддин Ғафуров, Қули Жалилов билан камарбасталик қилди. Урушдан кейин устанинг ҳаётида унутилмас воқеа юз берди. 1947 йили фойдаланишга топширилган, шеърият султони Навоий номи билан аталувчи катта театримиз биносининг нақшинкор безакларини ўрнига қўйишда ғайрат кўрсатди. Унинг меҳнатлари зое кетмади. Давлат мукофотига сазовор, собиқ иттифоқ рассомлар уюшмасига аъзо бўлди.

Ҳаётда, замонга бўлган муносабатда қайтишлар ҳам бўлиб туради. 50-йилларда шарқона ўймакорлик санъатини эскилик сарқити деб қарашлар, бинолар оддий ва кўринишидан сипо, ҳашамларсиз бўлишига даъват этилди. Асрлар мобайнида авайлаб-асраб келинаётган ганч нақшкорлигига бўлган бундай муносабат устани қайғуга солди.

Уста лекин умидсизланмади. Боиси, асрлар гувоҳи бўлиб турган меъморчилик намуналарини қачонлардир қайта таъмирлаш бошланишини қалбдан ҳис этарди. Шундай ҳам бўлди. 1957 йили у ўзининг 40га яқин шогирди билан Бухородаги машҳур Ситораи Моҳи хосса саройининг ганч ўймакорлик нақшларини қайта ишлади. Бу иш уста ва унинг шогирдларини руҳлантирди. Орадан уч йил ўтгач унинг меҳнатлари Ўзбекистон Олий Кенгаши Раёсатининг Фахрий ёрлиғи билан баҳоланди. Ўймакорлик яна эътибор топа бошлади. Алишер Навоий номидаги катта театр безакларига қайта жило берилди.

1966 йили Тошкент заминининг силкиниши кўп қатори устанинг қалбини изтиробга солди. Зилзила туфайли юз берган вайронагарчиликларни тиклаш, таъмирлаш катта меҳнат эканини у биларди. Унинг биринчи иши фашизм устидан қозонилган Ғалабага бағишлаб 1947 йили устози уста Ширин томонидан яратилган Тошкент курантини қайта таъмирлаш бўлди. Шунда уста Маҳмуд бир янгиликни амалда қўллашга жазм этди. У ёғоч ўймакорлигида ишлатиладиган чақич заминни қўллаган ҳолда ўймакорлик композициясини янада майинлаштиришга эришди. Бу вақтгача ҳеч бир уста қўлламаган бу усул кўпчиликка маъқул келди. Шунингдек, у собиқ ЛКСМ Марказий комитети биноси безакларини ҳам шу усулда амалга оширди.

Бугунги кунда уста кексалик гаштини сураётган бўлса-да, ўз шогирдларининг меҳрибон мураббийси бўлишга, уларни азалий қадриятларимиз давомчиси бўлиб қолишга ҳаракат қилади. Эндиликда устанинг шогирдлари хорижни кўзламоқда. Туронзаминда касб этилган нақшинкорлик санъатининг Ҳиндистон, Польша, Япония, Америка каби мамлакатларда ошуфталари борлиги маълум бўлди.

Уста кечган умрига хаёлан назар ташларкан, кўнглида мамнуният туяди. Эндиликда «Ўзбекистон халқ рассоми», «Республикада хизмат кўрсатган санъат арбоби», Ўзбекистон Давлат мукофоти, собиқ Иттифоқнинг давлат мукофотига сазовор бўлган инсон кўксини Меҳнат Қизил Байроқ нишони безаб турибди. Ҳали ҳам тетик, фикран тийран уста Маҳмуд меҳнати сингган Москва, Сочи, Донецк, Киев, Пенза, Воронеж шаҳарларида қолган нақшларни эслаб туради. Уста сўнгги йилларда яратган «Туркистон», Халқлар Дўстлиги санъат саройлари, Тошкент метросининг ер ости саройларидаги нақшинкорлик санъатларида ҳам ўзига хос услуб намоён.

Ҳайдар НОСИРОВ.

Луқма

САБР ҚИЛИНГ, ЖИГАРЛАРИМ, САБР!

Бу гап Тошкент туманидан мактуб битган муаллимларимиз (улар педагог сифатида мурожаат қилишган-да)га таалluқли. Одам деган сабрли, бардошли бўлса дуруст-да. Ҳа, энди нима қипти, Ўзбекистон Республикасининг «Давлат тияи тўғрисидаги Қонуни» олти ёшга қадам қўйибди. Хабарларингиз борми ўзи, қонуннинг баъзи бандларини яна икки йилгача «бажармаслик мумкин»лигидан. Шунақа-да, хабарларинг йўқ.

Сиз тилга олган Тошкент вилояти архитектура бошқармасидагиларнинг эса ақллари бутун. Ўшандан-да улар давлат тилига беписанд қараб келишаяпти. «Шошқалоқлик» нега ахир. Бир кун бўлар шу иш. Қолаверса, ўзлариям ўзбекчани яхши «ўзлаштириб», «ўрганиб» олишсин. Янаям қолаверса, мушукларини биров пишт демагач...

Хуллас, сабрли бўлингизлар, ўртоқ Йўлдошева, жаноб Собиров, ҳали шикоят қилишга эрта, архитектор-меъморларимизнинг катталариям ўйлашяпти бу масалада. Баъзан йиғилишларда, баъзан суҳбатларда эшитиб қолишса, «қаттиқ» ўйлашяпти. Лекин ўзбекчилик, «тепса тебранмас» деган гапларниям эшитишган, мағзига етишмасаям. Хўп, маслаҳат шу жигарлар. Шошилманг, сабр қилинг, сабрнинг таги сариқ олтин деб эшитгансиз-ку!

Ҳусан ЭРМАТОВ.

Табиат ва биз

САЙХУН НОЛАСИ

Яқин ўтмишда ҳам одамлар ариқлардан сув ичишарди. Бугун оқар сувнинг деярли барчаси ифлос. Улардан сув ичиш у ёқда турсин қўлни ювишга ҳам юрак бетламайди. Чунки бугунги кунда дарёлар, каналлар бўйида жойлаштирилган саноат корхоналари, хўжалик фермалари ва шаҳарлар канализация тармоқлари улардан чиқаётган ифлос оқовалар, зарарсизлантирилмаган чиқиндилар кўр-кўрона оқар сувга ташлаб юборилаётганлиги оддий ҳолга айланиб қолди. Бир вақтлар ўлкамизнинг ҳуснига ҳусн бахш этиб, кўм-кўк ойнадек тиниқ сувли Сайхун сингари наҳрулар эндиликда маъюс, бамисоли унда сув эмас, дард оқаётгандек. Қачонлардир ўт-ўланга тўлиқ бўлган дарё қирғоқлари бугун заҳарли оқовалар таъсирида тап-тақир, файзсиз бўлиб қолган; жон таслим қилаётгандай ҳолсизланиб оқаётган дарёга қараб кишини оғир ўйлар босади. Дарёнинг гўзаллиги, салобати, важоҳати фақат достонларда, уни куйлаган бахшиларнинг, шоирларнинг юрагида армон бўлиб қолиб кетгандек...

Нега энди ҳозирги кунга келиб боболаримиз эъзозлай олган, ҳар қатраси олтинга тенг, тоза дарё сувлари булғанди, заҳарланди? «Оқар сувлар — кўпнинг насибаси, уни ифлослантирганнинг кўзи кўр бўлади». Бу калима дониш ота — боболаримиздан қолган-ку! Шу ўгитга амал қилганимизда сувга муносабатимиз бу даражада тубанлашмаган бўлармиди?

Яқинда азим Сайхун қирғоқларини кездим. Мажруҳ дарёнинг дардига малҳам истаётган одамларнинг, дарёнинг муҳофазаси билан шуғулланаётган ташкилотлар мутасаддиларининг фикрларини, дардларини тингладим.

Яқин-яқинларгача Сирдарё суви дунёда энг тоза, тўғридан-тўғри истеъмол қилса бўладиган хуштаъм эди. Энди эса аввалги шаффоф юзини лойқа қуйқалар босган. Турли саноат чиқиндилари ажал сиртмоғидек дарёни бўғмоқда. Оқибатда минг йиллардан буён Сайхун бўйларида яшаб келган одамлар «дарёлар бўйида бўлдик сувга зор», деб «қўшиқ» айтмоқдалар. Дарёнинг ифлосланиши натижасида аҳоли ўртасида ҳар хил юқумли ва соғайиши оғир кечадиган касалликлар кўпайиб бормоқда.

Оғир хаёллар гирдобида азим дарё бўйлаб юра-юра шашти қайтган тўлқинларга, тиниқлашмай, тутқич бермай оқаётган сувдан ҳовучимга оламан. Тикиламану сувдаги билинар-билинмас турли чиқитларни кўриб, сесканиб, сувни ҳовучимдан тўкиб юбораман. Шу пайт нарироқда келаётган кишидан ҳар эҳтимолга кўра, «Оғайни, дарё сувини ичса бўладими?», деб сўрайман. У кишининг эса: «Э, нимасини айтай, ифлослантираётган шаҳарлардаги заводлар бор бўлсин! Ичишни айтасиз, уни одамларга эмас, ҳайвонларга бериб кўринг, зум ўтмай харом қотади». Во, дариғ, минг дардга шифо деб алқанган она дарё суви бугун заҳри қотил! Шимол юртларда оқар сувлар кўп. Бизда эса бармоқ билан санаса бўладиган дарёлар бор, холос. Шуни ҳам авайлаб-асрашни эплай олмаяпмиз. Шаҳарлардаги улкан завод ва фабрикалардан оқизилаётган заҳарли моддалар ва саноат чиқиндилари билан тўйинган дарё сувига бу кўргилик камлик қилгандай давлат ва жамоа хўжаликларининг чорвачилик фермаларидан тонналаб ахлатлар тўғридан-тўғри дарёга ташлаб юборилаётир. Боёвут тумани ҳудудида хонадонлардан чиққан уй ҳайвонларининг гўнглари ва бошқа чиқиндилар аралаш ифлослик ҳам бир вақтлар муқаддас деб аталган наҳрул ҳаётга оқизилаётганлигининг гувоҳи бўлдим. Одамларнинг ўзига инсоф бермаса, қийин экан-да. Дарё эса унсиз нола қилиб, одамлардан оқибат тилаб, сокин оқаётир.

Дарё оқимининг 95 чақиримлик узунликдаги ҳимоячилари қароргоҳи Гулистон шаҳрида жойлашган экан. У ерда бўлганимда табиатни муҳофаза қилиш вилоят қўмитасининг ходими менинг олдимга бир талай вилоят ҳокимияти томонидан қабул қилинган қарорлардан иборат ёзув ишларини келтириб қўйди; тасдиқланган, қабул қилинган қарорлар мазкур ёзма ишларида дарёни ифлослантираётган бир қанча завод ва ташкилотларнинг ноқонуний хатти-ҳаракатлари очиб ташланган эди. Масалан, Бахт ва Сирдарё шаҳарларидан, Гулистон ва Сирдарё туман ҳудудларидан чиққан канализацияларнинг ифлос оқовалари, касалхона ва ҳаммомларнинг ниҳоятда заҳарли, ифлос сувлари шундайлигича дарёга қуйиб юборилаётганлиги ҳамда «Гулистон» давлат хўжалиги, «Ўзбекистон» жамоа хўжалиги ва Крестьянка қишлоғи атрофида жойлашган чорвачилик фермаларида ҳам худди шундай йўл тутилаётганлиги кўрсатилган. Яна бир ёзма ҳужжатда Сирдарё ҳавзасининг наботот ва ҳайвонот дунёсига қасд қилишга интилган 5 та жиноий иш прокуратура органларига топширилган. 182 кишига 9 минг сўмга яқин жарима солинган. Лекин шу кунгача шу кимсаларнинг 142 тасидан жарима ундириб олинган. Бу эса 61 фоизни ташкил этаётганлигига нима дейсиз? Ахир жиноят содир этган бундай кимсалар ноқонуний равишда овга чиқиб, ҳар хил заҳарли кимёвий моддалар ишлатаётганликлари, балиқ, ўрдак, ёввойи чўчқа овлаш билан шуғулланаётганликлари ёзилган. Иккинчидан дарёга ва экологияга зарар келтирган ўша кимсаларга, ташкилот-хўжалик ва туман раҳбарларига нисбатан кўрилган жазо чоралари енгил-елпи, аксинча, силаб сийпалангани айтилганди. Вилоят табиатини муҳофаза қилиш қўмитаси раиси ўринбосари Пайзулла ака Абдуллаевга мана бу қарорларда жиноят содир этган шаҳар, туман ва хўжаликлар раҳбарларига ўзбошимча кимсаларга нисбатан енгил-елпи жарима тўлатдиргансизлару, нега жиноий жавобгарликка тортилмаган? Ахир улар бу арзимас жарималарни оппа-осон мўмай даромад ҳисобидан олаверади-да, деганимда бир дақиқа ўйланиб турди-да сўнг, қўлимга: «Мирзаобод туман прокурори, адлия кичик маслаҳатчиси Ю. Абдукаримовнинг хулосаси» деб ёзилган варақни тутқазди. Варақда ДСУ-3 ташкилоти раҳбари Абдуқодир Абдукаримов туман сув хўжалиги ва табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг рухсатисиз ўтган йил октябрь ойида ўзбошимчалик билан Сирдарё ҳавзасига қарашли зонадан 2,5 чақирим жойдаги ердан чим ўйиб олиб, табиатга зиён келтирган. Бу раҳбар шахс албаттга табиат қўриқчилари томонидан қилган иши юзасидан прокуратурага юборилади. Орадан бир вақт ўтгандан сўнг прокурор Ю. Абдуллаев имзоси билан яна «...ҳал этиш учун туман табиатни муҳофаза қилиш қўмитаси бошлиғига юборилсин» деган жавоб келади. Ҳайронсан, буни қандай тушуниш мумкин?..

Сўнг маълум бўлдики, бу ҳудуд учун республика Вазирлар Маҳкамасининг махсус қабул қилган 303-сонли қарорига мувофиқ Сирдарёнинг икки қирғоғида ўрнашиб олган заводлар, корхоналар, ташкилотлар ва хўжаликларнинг раҳбарлари амал қилмаётирлар. Дарё ўзанида жойлашган қурилиш материаллари заводи (бошлиғи Й. Ҳайдаров), Сирдарёнинг чап қирғоғида ўрнашиб олган йўл қурилиш бошқармасига қарашли цех (бошлиғи А. М. Коропков) сингари йирик ташкилотлар Ўзбекистон Вазирлар Маҳкамасининг бу қарорига бефарқлик билан, панжа орасидан қараб келаётганлиги маълум бўлди. Бўлмаса, ўша қарордан сўнг 60 га яқин завод, корхона ташкилот жойлашиш ҳудудини дарё қирғоғидан камида 500 метр узоқлаштиришга улгурардилар. Аксинча, мана бу заводлар Сирдарё ҳавзаси «пинжига» кириб олиб ўзларича дарё ҳисобидан фойда олмоқдалар...

Бу йилдан эътиборан табиатни муҳофаза қилиш вилоят қўмитаси, вилоят ҳокимияти Сирдарё сув ҳавзасининг наботот оламини бойитиш ва экологик ҳолатни яхшилашга катта эътибор бермоқда. Вилоят ҳокими Ғ. Б. Ҳасановнинг ўтган йил 5 июнь куни «Жаҳон атроф-муҳитни муҳофаза қилиш кунига» бағишланган йиғилишидаги маърузаси бунинг яққол далилидир. Масалан, шолизорлардан 600 минг дона майда балиқчалар ушланиб, дарёга ташланди. Шунингдек, минг-минглаб ёввойи ўрдак жўжаси тухумдан очирилиб Сирдарё табиати қўйнига учирма қилиниши режалаштирилмоқда. Ўтган йили вилоят табиатни муҳофаза қилиш бошқармасига 20 минг сўм миқдорида маблағ ўтказилгани-чи?

Албатта, бундай хайрли ишларнинг амалга оширилиши яхши гап. Лекин «бўйсунмас қасоскорлар» — завод, корхоналар дарёни ва атроф - муҳитни булғаб пайдо қилган заҳарли, ифлослантирувчи чиқиндиларни зарарсизлантирмай дарёга ташлайверса, қилинган яхши ишларнинг фойдаси бўлармикан?

Албатта, заҳарли моддаларга тўйинган Сирдарё суви унга оқизилаётган заҳарли чиқитлар асосан Бекобод шаҳрида жойлашган ўнлаб заводлар, корхоналар оқоваларидан тушаётганлиги оқибатида юз бермоқда. Бу ҳам етмагандек, Сирдарё сувига қуйилаётган Чирчиқ, Бўзсув сингари ифлослик даражаси юқори бўлган катта ирмоқлар дарё сувини умуман яроқсиз ҳолатга келтирмоқда. Экологиянинг бузилиши, кунлар сал исиши билан эса ҳар хил зарарли ҳашоратлар, ҳатто, пашша, чивиннинг кўпайишига сабаб бўлиб, дарё атрофидаги аҳоли истиқоматгоҳларида турли юқумли касалликларни келтириб чиқармоқда. Вилоят экологик экспертиза ва мувофиқлаштириш бўлимининг 1994 йилнинг сўнгги 9 ойлик ҳисоботида: «Вилоятдаги 170 та хўжалик аҳолиси тоза ичимлик суви билан таъминланмаган, натижада ичак, ошқозон ва бошқа шунга ўхшаш касалликлар деярли камаяди», дейилган жумлаларни ўқишингиз мумкин. Аҳоли эса ҳозирча ноилождан ҳали ҳам дарё атрофидаги қудуқлардан сув ичмоқда.

Дарёни муҳофаза қилувчи масъуллардан: «Ахир бу оби-ҳаётни ифлослантираётган яна қайси заводларни айта оласизлар?, деб сўраганимизда жўяли жавоб айтолмадилар.

Бундан бир неча йил муқаддам, ҳали «СССР» деган империя «гуллаётган» даврда махфий хизмат маҳкамаларидан бирининг қайси бир чет элда топилган йўриқномасидаги ушбу сатрлари ёдимга тушди. Маҳфий ҳужжатда шундай дейилган эди; «Катта-катта заводларни тиклаганда ёки қурганда улар ишлаб чиқарган чиқинди сувларини истеъмол қиладиган ҳавзаларга, дарёларга туширишга эришиш керак!»

Демак, биз шуни унутмаслигимиз керакки, собиқ СССР даврида қурилган-бугунги Сирдарё ҳавзасидаги завод ва корхоналар жуда пухта ўйланган «режа» асосида жойлаштирилган. Шунинг учун республика Вазирлар Маҳкамасининг «...Сирдарё ҳавзасида жойлашган завод ва корхоналарнинг жойлашиш ҳудуди дарё қирғоғидан энг камида 500 метр узоқликда бўлиши тўғрисидаги» махсус қарори ўз вақтида чиқарилган оқилона тадбир эканлигини таъкидлаш керак. Яъни шу билан бирга қарорни жаннатмакон ўлкамизни асраш мақсадида қўйилган ИЛК ҚАДАМ-қайғуриш деб ҳисоблашимиз керак.

Дарё бўйлаб эртасига ҳам сафарга чиқдик. Ҳамроҳим — вилоят табиатини муҳофаза қилиш қўмитаси раисининг ўринбосари Пайзулла Абдуллаев ва бўлим бошлиғи Нурилла Умаровлар.

— Дардимиз жуда кўп-да, ука, — дея дарё ўзанида жойлашиб олган карьердаги экскаваторни кўрсатдилар. Шу «каламуш»нинг устидан арз қилиб қаерларгача бормадик; лекин натижа йўқ. Бу «Қум карьери» вилоят электрлаштириш ташкилотига қарашли (бошлиғи С. Дониёров) ноқонуний таъқиқланган жойдан қум олаётганида тўхтатилди. Буниси «Шоликор хўжалигидан .(раҳбари А. Боймишов) давлат белгиси 14—03 ТШМ бўлган «Маз» автомашинасига юклаётганида ушланди. Натижада 50 минг сўм жарима ундирилди...

Ҳақиқатан ҳам етакчи мутахассис Нурилло Умаровнинг куйинганича бор экан. Бу сингари карьерларни дарёнинг ҳар ўн чақиримида учратиш мумкин. Бундай қараганда дарё чеккасидан қум, шағал ва тошни машиналарга юклаётган бу беозор кўринган «ўрмаловчи»лар, дарёнинг табиий қирғоқларининг бузилишига сабаб бўлмоқда. Оддий қилиб айтганда, дарёнинг кенгайиб оқишига шароит яратилиб, оқар сувнинг тобора исроф бўлишига йўл қўйилмоқда. Ахир бизда, ҳаммадан, ёз ойларида қишлоқ хўжалигига шундай ҳам сув етишмайди-ку! Демак, дарё қирғоқлари бир-биридан яна ҳам узоқлашмоқда. Аста-секин Сирдарё бугунгидан ҳам ёйилиб оқа бошлайди. Энг асосийси, дарёнинг оқиш режими бузилади. Натижада сув янада кўпроқ исроф бўлади. Заҳарли моддаларга тўйинган сувдан янада кўпроқ заҳкаш ерлар ҳосил бўлишини кўз олдингизга келтирганингизда эса даҳшатга тушасиз.

Муқаддас Ҳадиси шарифда мана шундай сатрлар мавжуд. «Халқ соясидан фойдаланиб турган дарахтни кесиб юборган одамни Оллоҳи таоло дўзаҳга маҳкум этур».

Ўйлайман, халқ ичиб турган ёки халқнинг дастурхонидаги турли ноз-неъматлар бунёдкори, яратувчиси мана шу сув — азим дарёлардан, аввал каналларга сўнгра ариқлару-ариқчаларга бўлиниб-бўлиниб оқиб, ризқимизни бутун қилади. Нега энди биз одамлар, унга чиқиндиларни, заҳарли оқаваларни, ҳаттоки шаҳарлардан чиққан канализацияларнинг ниҳоятда ифлос сувини шундайлигича дарёга қўшиб юборишимиз керак?

Қадимда турли-турфа номлар билан аталиб, бугун эса Сирдарё деб юритилаётган бу азим дарё чиқит ва чиқиндиларнинг «Сирли дарё»сига айланиб қолмаслигининг олдини олиш ҳаммамизнинг бурчимиз эмасми? Етти иқлимга машҳур, қадим Мовароуннаҳрнинг бугунги авлоди, фарзанди — Она Сайхунни асрайлик!

Маъмуржон ҚИЁМОВ,
«Ўзбекистон овози» махсус мухбири.

Касаба уюшмалари ҳаётидан

ЯКУН ВА РЕЖАЛАР

ТОШКЕНТ вилояти касаба уюшмалари кенгашининг вилоят касаба уюшмалари XVI уюшмалараро конференцияси бўлиб ўтди. Унда уюшманинг ўтган йиллардаги фаолияти таҳлил этилди. Бу ҳақда вилоят касаба уюшмалари кенгашининг раиси Д. Жаҳонгированинг ҳисоботи тингланди. Нотиқ ҳамда маъруза юзасидан сўзга чиққанлар касаба уюшмалари ишини янада яхшилаш ҳақидаги ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

Конференцияда Д. Жаҳонгирова Тошкент вилоят касаба уюшмалари кенгашининг раиси этиб сайланди. Анжуман ишида Ўзбекистон касаба уюшмалари федерацияси кенгашининг раиси Ҳ. Жамолов, Тошкент вилояти ҳокими Э. Рўзиевлар қатнашди.

Н. РАФИҚОВ.

Шу кунларда республикамизнинг барча хўжаликларида техникани таъмирлаш ишлари авжга чиққан. Шаҳрихон туманидаги «Найнаво» жамоа хўжалигида ҳам 10 та ҳайдов, 20 та чопиқ, 40 та транспорт трактори, 20 та чигит экиш мосламаси ва шунга ўхшаш техника воситалари таъмирдан чиқиш арафасида.

Оқолтин тумани А.Тойиров номли хўжаликнинг 1-ширкатлар уюшмаси деҳқонлари эса мавжуд техникани Сирдарё вилоятида биринчи бўлиб баҳорги экин-текин ишларига шай қилиб қўйишди.

Суратларда: 1. (Чапдан ўнгга) шаҳрихонлик тракторчи Алишер Абдураимов, хўжалик бош муҳандиси Муҳаммадолим Абдухалилов ва таъмирчи уста Рустам Мамадалиевлар ишнинг бориши тўғрисида ўзаро гаплашмоқдалар. 2. А. Тоиров номли ширкат раиси Абдурашид Алиқулов ва бош муҳандис Ҳабиб Таниқулов экишга тайёр техникаларни кўздан кечирмоқдалар.

Ш.ОЛИМОВ (ЎЗА) ва Н.АЛМУРОДОВ олган суратлар.

ХЎЖАЛИК СТИПЕНДИЯ АЖРАТДИ

Челак туманидаги Оққўрғон жамоа хўжалиги раиси Тошпўлат Эшмуродовнинг ташаббуси билан 30-ўрта мактабнинг намунали синфига 30 сўмдан, ҳар бир аълочи ўқувчига эса 15 сўмдан стипендия жорий этилди. Шу мақсадлар учун хўжалик ғазнасидан ҳар ой 500 сўм маблағ ажратилмоқда. Бу бежиз эмас, хўжалик ўтган йили, энг унумсиз ернинг ҳар гектаридан 20000 сўмдан ортиқ даромад қилди. Ҳозир 210 гектар ерга экилган ғалла майсалари баравж ўсмоқда. Кечки картошка, лавлагию шолғом айни кунларда пешма-пеш омборларга ғамлаб қўйилди. Раис бува шу ҳосилдан мактаб ошхонасига ҳам тортиқ этмоқчи.

Аббос БОЗОРБОЕВ.
Самарқанд вилояти.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

Ободончилик

ШАҲРИНГ ОЗОДА БЎЛСА...

ГУЛИСТОН. Сирдарё вилояти ҳокими шаҳар, туман, қишлоқлар ва маҳаллалар ўртасида ободончилик-озодалик бўйича кўрик танлов ўтказиш юзасидан қарор қабул қилди. Танлов ғолиби бўлиш учун илгаригидек бир ой эмас, балки уч ойлик муддат мобайнида кураш олиб борилади. Ободончилик ишлари 15 январдан бошланиб, ғолиблар Наврўз байрами кунлари маълум бўлади.

Танловда ғолиб чиқиб, биринчи ўринни эгаллаган шаҳар ва туманни 100 минг сўм, маҳалла ва қишлоқларни эса 70 минг сўмлик пул мукофотлари кутмоқда.

Абдужалил УМАРОВ.

Ҳамкорлик

ТОПИШГАН ШЕРИКЛАР

ТОШКЕНТ. Бўка туманидаги Ўзбекистон — Туркия қўшма корхонаси — «Ўзтуркаккумаш»да ишлаб чиқарилаётган бежирим аккумуляторлар эндиликда бутун республикага маълум. Лекин мазкур корхонага ҳам хом ашё тақчиллиги таъсир этиб келарди. Гап шундаки, аккумуляторларга эҳтиёж тобора ортиб бораётган бир пайтда, корхона хом ашё камлигидан ўз қуввати даражасида маҳсулот ишлаб чиқара олмаётган эди. Шуниси қизиқки, «Технолог» илмий ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли хўжалик ҳисобидаги «Техпласт» фирмасига ҳам доимий шерик етишмай турганди.

Айни пайтда фирма қўшма корхонага керакли хом ашё жўната бошлади. Бу — аккумуляторлар янада кўпаяди, демакдир.

Абдунаби МАННОПОВ.

Тадбиркорлик

«ДИНАМО» - ҲУЖУМДА!

САМАРҚАНД. Йўқ-йўқ. Гап футбол жамоаси ҳақида эмас, балки Самарқанднинг «Динамо» тикувчилик фабрикаси устида бораяпти. Илгари фақат спортчилар учун сунъий матодан устбош тиккан бу корхона бозор муносабатлари шароитида ўз фаолият доирасини кенгайтиришга эришди.

Эндиликда матолар асосан Марғилон, Андижон, Намангандан келтирилмоқда. Бу ерда спорт кийимлари билан бир қаторда шим, кўйлак, халат ва бошқа маҳсулотлар тикилаётир. Тажрибали модельер М. Стефанович яратган 28 хил кўринишдаги замонавий кийим-кечаклар оммавий тарзда ишлаб чиқарилди. Ҳатто, уларнинг бир қисми Ҳамдўстлик мамлакатларига жўнатилди.

Фармон ТОШЕВ.

Бунёдкорлик

КОНИМЕХДА ЯНГИ БОЗОР

НАВОИЙ. Конимех тумани марказида замонавий типда қурилган янги деҳқон бозори ишга туширилди. Мазкур бозорда ҳамма қулайликлар мавжуд. Ноз-неъмат расталари, ярмарка павильонларидан ташқари, бу ерда гўшт дўконлари, қандолатчилик бўлимлари бешик ҳамда сандиқ ясаш цехлари ишлаб турибди. Харидорлар бозордаги ошхона ва чойхонада тамадди қилишлари мумкин. Яна бир жиҳати, бозорда кўплаб хусусий ва шахсий савдо дўконлари ҳам иш бошлади.

Музаффар ШАРОПОВ.

Транспорт ва ислоҳот

САФАР ҚАЕРДАН БОШЛАНАДИ?

Хўш, сафар қаердан бошланади? Албатта, шоҳбекатларданда! Тошкент автошохбекат ва автобошбекатлар ишлаб чиқариш бирлашмаси раиси А. Каримов билан бўлган қисқа мулоқотимиз шу бирлашма фаолияти хусусида бўлди.

— Алишер ака, бирлашмангизга қарашли автобуслар бир кунда қанча иш бажаришади?

— Бирлашмамиз таркибига 29 та шоҳбекат ва бошбекатлар киради. Биргина Тошкент шоҳбекатидан ҳаракатланувчи 319 йўналишдаги автобусларимиз бир кунда ўртача 70 минг йўловчининг узоғини яқин қилишга эришяпти. Тошкент шаҳри ва вилоятидаги бошбекатларимиздан ҳаракатланувчи 1110 та автобусларимиз бир кунда 4895 рейсни бажаришади.

— Чипталар сотишдан тушган маблағлар нима мақсадларга сарфланади?

— Маблағларнинг асосий қисми автокорхоналарники бўлиб, уларнинг атиги 10 фоизи бизга тегишли. Ана шу қисмдан ҳам самарали фойдаланишга ҳаракат қилмоқдамиз. Халқимизда «Йўл азоби — гўр азоби» деган нақл бор. Бу мақолнинг бежизга айтилмаганини ҳаётда синаб кўрмаган инсон бўлмаса керак. Бугунги кунда камтар имкониятларимизни ишга солиб қилаётган ишларимизнинг ҳаммаси йўловчиларга қулайлик яратишга қаратилган. Айни кунларда Олмалиқ шаҳрида автошоҳбекат қурилишини олиб боряпмиз. Оққўрғон шаҳрида ҳам шундай қурилиш бошлаш арафасидамиз. 1988 йилдан буён эса 9 та автобошбекатни қуриб фойдаланишга топширдик.

— Чипталар сотиш ёки ҳайдовчилар фаолиятида қонундан четга чиқиш ҳоллари ҳам учрайдими?

— Афсуски учраб туради, лекин бундай ходимларимиз учун кескин чоралар кўришга тайёрмиз. Ўтган йилнинг 10 ойи давомида шу каби ҳоллар аниқланиши сабабли 28 ходимимиз вазифасидан четлатилди.

— Энг узоқ йўналиш қайси?

— Вилоятларимиздан ташқари бизда Марказий Осиё давлатларининг барчасига автобуслар қатнаб турибди. Масофаси 1100 чақирим бўлган Тошкент—Нукус йўналиши уларнинг ичида энг узоғи ҳисобланади. Автобусларимиз йўловчиларни 17 соат мобайнида манзилга элитишади.

Тошкент кундан-кун кенгайиб, чирой очиб бормоқда. Дарҳақиқат, пойтахтимизга ташриф буюраётган меҳмонларнинг оғирини енгил қилишда ушбу аҳил жамоанинг ҳиссаси катта бўлаётгани шубҳасиз.

Суҳбатдош:
Нарзулла ШОНИЁЗОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

РЕСПУБЛИКА КЎЧМАС МУЛК БИРЖАСИ

ва унинг вилоят бўлимлари навбатдаги кимошди савдоларини ўтказадилар:

25 январда

Сурхондарё бўлими, Тел: (376 22) 3-00-25
Ошхона, ҳаммом, чойхоналар, савдо дўконлари, юк автомашиналари сотувга қўйилади.

27 январда

Қорақалпоғистон бўлими, Тел: (361 22) 4-20-96
Қурилиши тугалланмаган иншоотлар, уй-жой бинолари, ер майдонлари.

28 январда

Бухоро бўлими, Тел: (365 22) 3-71-30
Савдо дўконлари, хусусий уй ва бошқа бинолар, ер майдонлари.

Қашқадарё бўлими, Тел: (375 22) 4-67-16
Новвойхона, қаҳвахона, ҳаммом, маиший бинолар, ер майдонлари, ГАЗ, УАЗ, ПАЗ русумидаги автомашиналар.

31 январда

Сирдарё бўлими, Тел: (367 22) 2-17-07
Савдо дўконлари, ошхона, қаҳвахоналар, саҳҳат маскани, хусусий уйлар, юк автомашиналари.

Тошкент универсал кўчмас мулк биржаси, Тел: (3712) 44-53-68
Якка тартибда уй-жой қуриш учун 27 гк. ер майдони, хонадонлар, ГАЗ, ЖУК, НИССА русумидаги автомашиналари сотувга чиқарилади.

Барча маълумотлар учун Республика кўчмас мулк биржасига, Тошкент, Маяковский кўчаси, 6-уйга мурожаат қилинг. Тел. 67-22-14, 68-17-55.

Ғалабанинг 50 йиллиги олдидан

ДЎСТЛИК МЕҲРИ ЙЎЛГА БОШЛАДИ

Тошкентнинг Мустақиллик майдонига катта ҳаёт йўлини босиб ўтган нуроний отахонлар, онахонлар, шунингдек, жамоатчилик ва жумҳуриятимиздаги Россия, Украина, АҚШ, Буюк Британия ва Франция элчихоналарининг вакиллари йиғилдилар. Бу ерда фашизм устидан қозонилган Ғалабанинг 50 йиллиги муносабати билан Марказий Осиёдаги қўшни республикалар — Қозоғистон, Ўзбекистон, Қирғизистон ва Тожикистон давлатларининг туташ ерлари бўйлаб тинчлик «юриш»и бошланди. Йиғилганлар мусиқа садолари остида номаълум жангчи қабрига гулчамбарлар қўйдилар. Қисқа митинг ўтказилиб, унда сўзга чиққанлар бундан 50 йил бурун фашизмга қарши курашда дунёнинг тинчликсевар мамлакатлари халқларининг қозонган умумий ғалабаси ва тинчлик тўғрисида юрак сўзларни айтдилар.

Сафар бошланди. Унинг иштирокчилари чиққан автобус Тошкент кўчаларидан ўтиб, жанубга йўл олди. Ҳамроҳларга назар соламан... «Юриш» раҳбари, генерал Собиржон Охунжонов, Насиба Усмонова, Миллий ижтимоий барқарорлик жамғармаси раисининг ўринбосари, уруш қаҳрамони, Ўзбекистон халқ рассоми Самиғ Абдуллаев, мусиқашунос мураббий профессор Аҳмад Жабборов, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Иброҳим Раҳим, жанггоҳларда ўзбек ансамбли билан хизмат кўрсатган Ўзбекистон халқ артисти Гавҳар Раҳимова ўз ижодий гуруҳи билан, профессор Азиз Қаюмов, халқ артисти Зикир Муҳаммаджонов... Улар орасида телевидение ва радио ходимлари ҳам бор.

Янги Чиноз ортда қолди. Мирзачўл ерларига қадам қўяр эканмиз, кўнгилда ерларимиз туташ бўлгандай қалбларимиз ҳам азалий туташдир, деган эзгу ниятлар ўтди. Дўстлар диёрига қўйган қадамимиз Қозоғистоннинг Мирзачўл ерларидаги Пахтаорол туманидан бошланди. Туман ҳокими Ж. Жолдасов, Жанубий Қозоғистон вилоятининг Тинчлик жамғармаси раиси А. Жакишев, жамоатчилик вакиллари, уруш ва меҳнат фахрийлари бизни самимий кутиб олди. Зебо Ғаниева номли фронтчи санъаткор фахрийлар ансамбли концерт берди. Унга Пахтаорол тумани санъаткорлари қўшилиб, дўстона учрашув ҳамоҳанг куйлар, қўшиқ ва ўйинларга уланиб кетди.

Яна йўлга чиқамиз. Энди бизни қадимий қон-қардошларимиз тожик биродарлар қаршилайди. Сирдарё соҳилларига етиб келганимизда кўз олдимизда Хўжанд ўзининг кўркам, гавжум ва салобатли кўрки билан намоён бўлди. Бизни Тожикистон Республикаси Тинчлик жамғармаси раисининг биринчи ўринбосари, атоқли адиб Наримон Бақозода, Ленинобод вилоят ижроия қўмитаси раиси ўринбосари Е. Попова, Душанбе шаҳар Тинчлик жамғармаси раиси Файзимоҳ Иброҳимова ва жамоатчилик вакиллари илиқ кутиб олишди. Кечқурун тинчлик сафари қатнашчилари билан учрашув бўлди. Наримон Бақозода учрашувни бошлаб, йиғилганларга Тожикистон Республикаси Президенти Имомали Раҳмоновнинг табрик мактубини ўқиб берди. Хўжандлик ёзувчи Насрулло Мирсаидов меҳмонларни тожик зиёлилари ва қалам соҳиблари номидан самимий қутлади. Эртасига ипак газламалар ишлаб чиқарувчи «Арбешим» Хўжанд акционерлик жамиятида учрашувлар, суҳбатлар давом этди.

Энди Қирғизистон томон йўл олдик. У ёнда Ўш вилояти... Лайлак туманида бўлиб ўтган мулоқотлар ҳеч қачон ёдимиздан чиқмаса керак.

Митингда қозоқ, тожик, қирғиз қуролдош дўстларимиз билан учрашувимиз, уруш жанггоҳларидаги даҳшатли кунларни ёдимга солди. Бу хотиралар мени қуролдош дўстларимга бағишланган шеъримни ўқишга ундади.

Жасоратли жангчи эди улар ҳар бири,
Кеча-кундуз жанггоҳларда ёнди тақдири,
У жаҳоний ғалабада мардликлари бор,
У дўстларнинг жасорати чўнг тарих, ёдгор,
Айтай бирин, у мард улкан қозоқ оқини,
Жубан Мўлдағалиев дерлар номини.
Бири эди пулемётчи Домулло Азиз.
Тожик марди, жасоратда у эди тенгсиз.
Бири Манас баҳодири шоир Сорнобой,
Жангга кирса тополмасди ёв қочишга жой.
Бири эди юртдош дўстим мард Адҳам Ҳамдам.
Таъби нозик шоир эди, жанговор, ўктам.
Элни севган бундай мардлар кўп эди жангда,
Уларнинг дард, орзулари яшар Ватанда.

Дилкаш суҳбатлар билан Қўқонга етганимизни билмай қолибмиз. Бу қадимий шаҳарнинг тарихий бинолари, янги, кўпқаватли, кўркам уй-жойлари, яшил хиёбонлари, обод, гавжум кўчаларига кўз ташлаб, йўлимизда давом этдик.

Тинчлик юриши қатнашчилари кечқурун Фарғона шаҳрига етиб келишди. Салобатли шаҳар дарвозасида меҳмонларни вилоят ва шаҳар раҳбарлари, жамоатчилик вакиллари, уруш ва меҳнат фахрийлари кутиб олишди. Карнай, сурнайлар садоси янгради. Бу ердан — улкан дарвоза қад кўтарган жойдан, 1942 йилда 94-алоҳида ўқчи бригада тузилиб, фронтга йўл олган эди. Тинчлик марши қатнашчилари ўқчи бригада жангчилари хотирасига қўйилган ёдгорлик пойига гулчамбарлар қўйишди.

Эртаси куни Қувасой чинни заводида бўлиб, қўли гул чиннисозлар ишлари билан танишдик. Корхонада бўлган учрашув йиғилганларда катта таассурот қолдирди. Сўнг Акмал Икромов номли жамоа хўжалигидаги «Абадият боғи»га меҳмонлар номлари ёзилган тахтачалар осилган мева кўчатлари ўтқазишди ва хайрлашув маросими бўлди. Тўрт қардош диёрда ўтказилган Тинчлик марши абадий дўстликка қўйилган яна бир ҳайкал бўлди. Биз тинчлик сафарида бирга бўлган қондошлар — қуролдош фахрий дўстларимиз билан хайрлашар эканмиз, юракларимиздан шундай самимий туйғулар тўкилди:

Дўстлик енгар, дўстлик қуёш эрур дунёда,
Меҳри, қадрияти бўлур доим зиёда,
Насиб бўлди бизларга эрк, буюк истиқлол,
Дўстлар, деймиз она Ватан яшнаб топ, камол!

НАЗАРМАТ,
Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси уруш ва меҳнат фахрийлари кенгашининг раиси.

МУЗЕЙ — ТАРИХ ОЙНАСИ

Қашқадарё. Чироқчи туманидаги Алишер Навоий номли мактабда ташкил этилган тарих ва ўлкашунослик музейи узоқ ва яқин ўтмишнинг эсдалик ашёлари ва ноёб топилмаларга бой кўргазмалари билан бошқаларидан ажралиб туради. Бу жойда Ҳазрати Лангар қишлоғининг 2 минг йиллик тарихидан ҳикоя қиладиган оташпарастлар қўналғаси — ибодатхона ва мозор Мунчоқтепа харобалари топилмаларидан ташқари Темур даври санъатига доир нодир ёдгорликлар, XVII—XVIII аср қўлёзмалари, уй-рўзғор буюмлари ҳамда аждодларнинг умр лаҳзаларига гувоҳ бўлган ашёлар эътиборга молик.

Музейда 3000 дан зиёд экспонат мавжуд. «Амир Темур қадамжолари», «Оташпарастлар қўрғонида», «Қадим қўлёзмалар», «Чорвадор ҳовлиси», «Табиат оламида», «Ижодкорлар—меҳмонимиз», «Уруш фахрийлари» каби бўлимлардаги ранг-баранг ва қизиқарли буюмлар тарихнинг жонли гувоҳи сифатида томошабинда ўзгача таассурот уйғотади. Юрт кечмишини алоҳида эътибор билан ўрганаётган ўқувчилар бугунги ва эртанги кун қадрини ҳамда мустақил Ватан меҳрини дилга жо қилиб вояга етаётганидан устоз мураббийлар, музей ташкилотчилари беҳад мамнун.

Ғози РАҲМОН,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

Янгиликдан хабарингиз борми?

ИЛҲОМБАХШ ГУРУНГЛАР

«Тошкент ҳақиқати» таҳриятидаги ҳамкасбларимиз газета ҳузурида очилган клубнинг дастлабки йиғинига таклиф қилишганида, гапнинг очиғи, вилоят миқёсида бирор тадбир ўтказилаётган бўлса керак, деб ўйлагандим. Унда нафақат пойтахт газеталарининг вакиллари, балки хорижий элчихоналарнинг ходимлари, Россия матбуот нашрларининг Тошкентдаги мухбирлари жамулжам бўлганини кўриб қизиқишим ортди. Ҳар қандай расмийликдан холи бу анжуманда ўзбекона меҳмоннавозлик ва ғарбона назокат уйғунлашганининг гувоҳи бўлдим. Бир пиёла чой ёнига шарбатлар ҳам қўйилди. Биз ЮНИСЕФ (БМТнинг болалар фонди) вакиллари билан бир дастурхон атрофида суҳбат қурардик.

—Бундай клубни ташкил этиш ғояси бизда ҳам бор эдию вилоят газетасидаги ҳамкасбларимиз ташаббусни қўлга олишди, — деди «Тошкент оқшоми» — «Вечерний Ташкент» газеталари бош муҳаррири Эркин Эрназаров, —қаранг, бугунги даврага Осиё ўйинлари олтин совриндори Рустам Акрамов ҳам ташриф буюрибди.

Рустам аканинг қатнашиши бежиз эмаскан. У киши сўз олиб Тошкент журналистлари футбол командасига бепул спорт кийимлари бериш ташаббуси билан чиқди. Клуб йиғилишида тўла демократия ҳукмрон: кимнинг кўнглида бир фикр туғилса ўртага чиқиб айтади, хоҳлаган одами билан бамайлихотир суҳбат қуради. Ана шу гурунгларда журналист маҳорати бўйича, ижод сирлари хусусида, ҳаётий кузатишлар ҳақида гаплашиш мумкин. Айни пайтда ижодий муваффақият қозонган журналистлар клубнинг кутилмаган совғасига мушарраф бўлади. Бу ишларни ташкил этишда клуб мутассаддиси Юсуф Қобилжоновнинг сайъ-ҳаракати мақтовга сазовор.

Даврадагилардан бири шундай таклиф киритди: кейинги анжуман Чимёнда ўтказилса. Бу ташаббус ҳамманинг олқишига сазовор бўлди.

Клуб номини рамзий маънода «Тошкент вақти» деб аташибди. Мамлакат журналистлар уюшмаси эътибор берса арзийдиган бу клубнинг фаолияти Тошкент вақти каби мазмунли бўлсин.

Шуҳрат ЖАББОРОВ.

Шеробод туманидаги Э.Бердиев номли жамоа хўжалигида истиқомат қилувчи Озода Туронова ва Эргаш Қораевлар хонадони мана неча кундирки қувонч ва шодликка тўлган. Чунки оилада бир йўла уч ўғлон туғилди. Ҳасан, Ҳусан ва Юсуф. «Паҳлавонлар» ўзларини яхши ҳис қилишмоқда. Ҳамшира Гулшода Тўраева ва болалар шифокори Сафар Ражаповлар уларнинг ҳолидан тез-тез хабар олиб туришибди.

А.ХЎЖАЕВ (ЎЗА) олган сурат.

ҒАРОЙИБ ДУНЁ

СИЛЛАСИ ҚУРИДИ ВА...

СВЕН ЛАРСЕН эрта тонгданоқ Стокгольм вокзалида поездга чиқаётган ва тушаётган йўловчилар билан қўл олиб сўрашишни бошлади ва бу қўл қисишлар кундузи соат 16 га қадар давом этди.

Шу вақт мобайнида Ларсен 11220 нафар одам билан қўл бериб сўрашди. Аммо 11221-сига келганда... «чемпион»нинг силласи қуриб, ҳушидан кетди.

ТЕРИСИ ЁРИЛИБ КЕТДИ

МЮНХЕНЛИК ёш ҳисобчи Петер Шелл роппа-роса етти куну етти тун танаффуссиз душ қабул қилди. Шелли бу машғулотни янада узоқроқ давом эттириши мумкин эди. Агар бадан териси ёрилиб кетмаганида.

ШЕРЛАР БИЛАН БИР ҚАФАСДА

ЖАНУБИЙ АФРИКАЛИК Майк Остерлак деган йигит Гиннеснинг «Рекордлар китоби»дан ўрин олиш билан бирга асаб касалига мубтало бўлди. Унинг ўрнатган рекорди шундан иборатки, Майк 64 кун шерлар билан бир қафасда яшади.

Хартбиртспорт шаҳридаги ҳайвонот боғининг 28 ёшли хизматчиси шуҳрат қозониш учун бу «жасорат»ни қилгани йўқ. Воқеа шундай бўлган: ҳайвонот боғидаги горилла ўлиб қолади. Остерлак унинг ўрнига иккита маймун сотиб олмоқчи бўлади, лекин ҳайвонот боғининг маблағи йўқ эди. Хизматчи реклама ёрдами билан керакли пулни топиш мақсадида, ҳаётини хавф остига қўйиб қафасга киришга мажбур бўлди. Лекин бундай антиқа реклама ёрдамида йиғилган 1000 доллар лоақал маймун сотиб олишга етмади.

ТАВАККАЛЧИ ДОВЮРАК

ЯНГИ ЗЕЛЛАНДИЯЛИК Алан Хакетт жасоратли трюкни амалга оширди: у эгнига фрак кийиб олиб Париждаги Эйфель минораси устига чиққан ва 115 метр баланддан пастга калла ташлаган. У ўзини бир учи минора тўсинига боғланган резина лента билан боғлаб олганди.

Бу азамат ерга етишга атиги икки ярим метр қолганда резина лента уни тўхтатиб қолган. Хакеттнинг бу пайтда ерга тушиш максимал тезлиги соатига 160 километрга етган. Сўнгра у соат кафгирига ўхшаб ликиллаб турган ва ерга оҳиста «қўнган». Пастда эса уни полиция протокол ёзиш учун кутиб турарди.

ҲУҚУҚИЙ ТАРБИЯГА БАҒИШЛАНДИ

Тошкент автомобиль ва йўллар институтининг маданият саройига профессор-ўқитувчилар, талабалар тўпланишди. Улар ҳуқуқ асосларини мукаммал ўрганиш учун таниқли мутахассис олимларнинг маърузаларини эшитишди.

Ҳуқуқшунос олим Тошкент юридик институти декани Эминжон Эгамбердиев ҳамда Республика Фанлар академиясининг фалсафа ва ҳуқуқ институти катта илмий ходими, доцент Абдувоҳид Ваҳобовларнинг Олий Мажлис, фуқароларнинг ҳуқуқ ва бурчлари ҳақидаги маърузалари йиғилганларнинг диққат-эътиборини тортди.

Институтнинг ўқув-тарбиявий ишлар бўйича ректор муовини, профессор Ғ. Самадов институт талабалари ҳамда жамоасининг ҳуқуқий тарбия борасидаги ишларини таҳлил қилиб, Ўзбекистон учун иқтидорли мутахассисларни тайёрлаш зарурлигини яна бир бор қайд қилиб ўтди.

Учрашув якунида Тошкент шаҳар маданият уйи қошидаги «Ўзбекистон овози» ансамбли бадиий раҳбари Ўткиржон Қодиров ёқимли ашулалар ижро этди.

Карим НОРМАТОВ.

«КАМБИЙ» ПК ТАШКИЛОТИ

— шартнома асосида қора мойга шимдирилган темирйўл шпалларини

СОТАДИ

Темирйўл тарифи сотиб олувчи ҳисобига.

Тел: (факс 01777) 9-32-72, 9-33-88.

Бир хат изидан

БАҒРИТОШЛИК

Эндигина ўн тўққиз ёшга етган Уткиржоннинг севикли ёр ҳажрида ўзини нобуд қилишига бировнинг бағритошлиги, бировнинг калтабинлиги, яна бировнинг бепарволиги сабаб бўлди.

Онаизор алам ўтида қовурилади. Дардини кимга айтишни билмай хун йиғлайди. Лекин оҳ ва нолалардан бошқа ҳеч нарса қилолмайди. Мана, ўша нолалардан садолар:

«Кенжа ўғлим Уткиржонни уч ой бурун уйлантирган эдим. Келиним Шаҳлохон тиббиёт билим юртида ўқир, ўғлим шаҳар ҳокимлигида кичик бир вазифада ишлай бошлаган эди. Тўйдан кейин бирор ойдан зиёдроқ иккови апоқ-чапоқ, қалин-иноқ бўлиб яшади. Сўнг кутилмаганда жанжал чиқиб қолди. Икковига ҳам панду насиҳат қилдим. Ёшлик ғурурига эрк бериб, бир-бирининг кўнглига озор бермасликларини уқтирдим. Жанжалнинг сабабини суриштирсам, келиним бизнинг камбағаллигимизни, уйда мебель, ҳовлида машинамиз йўқлигини қайта-қайта гапиравериб ўғлимнинг тоқатини тоқ қилган экан.

Уларнинг ҳаётига қудағайим Турсуной Убайдуллаева тез-тез аралашадиган бўлди. Бундан келиним анча-мунча кибру ҳавога минди. Яна бир куни ўғлим билан гиди-биди қилиб, онасининг уйига кетиб қолди. Икки кундан кейин уйимизга шаҳар ҳокими Ойсафар Ҳақбердиева, қудағайим ва келиним келишди. Мен ичимда қувондим. Келинимни қайтаришибди, энди икковини яраштириб қўяди деб ўйладим. Лекин улар ўғлимга ажал етаклаб келишган экан. Ойсафар қўлига қоғоз-қалам олиб, гилам, шолча, кўрпа-ёстиқлар ва бошқа буюмларни хатлай бошлади.

Ўғлим уларга ялиниб-ёлворди, Шаҳлони қолдиринглар, усиз яшай олмайман деб йиғлади. Бироқ, улар «Энди Шаҳло сен билан яшамайди. Биз сизларни ажратдик» деганларича чиқиб кетишди. Рўйхатдаги буюмларни машина юбориб олиб кетишларини ҳам таъкидлашди. Ўғлим келинимни қаттиқ севарди. Бу ҳол унга қаттиқ таъсир этди. Ҳовли ўртасида узоқ вақт туриб қолди. Йиғлади. Биз, бетартиб уйимизни йиғиштираётганимизда Уткиржон...»

Таҳририятимизга келган хатдаги бу сўзларни ўқиб, беихтиёр ўйга толасан. Ёшлар-ку кўпинча ғўр ва тор ўйли бўлишади. Катталар-чи? Нега баъзан улар калтабинлик қилишади? Яхши насиҳатлар ўрнига...

Ғаллаоролга етгунимча ана шу саволларни хаёлан такрорлаб, жавоб изладим. Туман ҳокими Турдибой Умрзоқов билан учрашиб, воқеани айтдим.

— Ёш йигит эди, жувонмарг кетди,— деди у киши ҳазин оҳангда.

Сўнг марҳумнинг онаси Хосият Йўлдошева ўзига ҳам ариза билан мурожаат қилганини, уни текшириш учун туман прокурорига йўллаганини эслаб, прокуратурага қўнғироқ қилди. Аризанинг натижаси нима бўлаётганини суриштирди...

Ҳокимлик ходими Иброҳимжон Омонов билан прокуратурага бордик. Терговчи Раҳматулла Мамарасулов бу ҳақда «иш» очилганини, лекин у вилоят прокуратурасига ўтказилганини айтди. «Иш»ни ана шу юқори ташкилотга йўллаш хатида бундай дейилган:

«Йўлдошев Уткирнинг ўлими факти бўйича алоқадор шахслар сўраб-суриштирилди. Воқеа содир бўлган куни Ғаллаорол шаҳри ҳокими О. Ҳақбердиева, келиннинг онаси Т. Убайдуллаева ва келин Шаҳлолар биргаликда Йўлдошевлар хонадонига боришган. Марҳумнинг онаси ва қариндошлари Ойсафар Ҳақбердиеванинг Уткир ва Шаҳлога тегишли буюмларни рўйхатга олиб кетганини айтишмоқда. Ушбу ҳолат бўйича Ойсафар Ҳақбердиева сўралиши лозим. Шу сабабдан у киши туман прокуратурасига бир неча марта чақирилди. Лекин ўз лавозимини рўкач қилиб, бу ерга келишдан ва тушунтириш хати беришдан асоссиз бош тортмоқда. У кишидан тегишли сўроқларга жавоб олинмасдан қонуний қарор қабул қилиш имконияти бўлмаяпти».

Шундан сўнг изоҳга ҳожат борми? Қонуннинг барча учун бараварлиги қани? Ойсафар Ҳақбердиева нега қонунни тан олмади? Туман ҳокими ундан андиша қилса, прокурор ўз идорасига келтиролмаса... Ишонгим келмади. Агар шундай бўлса, бу ҳокимнинг қабулига оддий фуқаролар қандай киради? Дарду ҳасратларини айта оладиларми?

Прокуратура ходимларининг вақтларини олмаслик учун ортиқча савол-жавоблар қилиб ўтирмадим. Таклифимиз билан бу ерга етиб келган Шаҳло ва унинг онаси Турсуной Убайдуллаева билан гаплашдим. «Қизимга қўл кўтарибди,— деди Турсуной опа,— жароҳат етмаган бўлса ҳам бурни қонагани аниқ. Шунинг учун эртароқ ажратиб олақолай дедим...»

Кўриниб турибдики, онахон калта ўйлабди. Ёшлар уриш-жанжал қилса, бир-икки кечирим билан ярашиб кетишлари мумкин эди. Шаҳло эса шашқатор кўз ёшларини тўкиб, аниқ бир нарса деёлмади. Ҳатто, тушунтириш хатини уйига кетиб, ёзиб бериб юборди. Бироқ, ўзининг оппоқлиги ва марҳумнинг айбдорлигини айтади.

Шаҳлонинг отаси —«Кўкбулоқ» ижара ширкатлари бирлашмаси директори Асадулла Убайдуллаев илло-билло бу ғурбатлардан бехабарлигини, барча воқеани куёви ўзини ҳалок этгандан сўнг эшитганини айтди.

Йўқ, мен бунга ҳам ишонмадим. Бу ҳақда маслаҳат бўлмаслиги мумкин эмас. Унда нега у бесабаб куёвнинг, қуда-қудағайларнинг, урф-одатларимизнинг ҳурмати учун ҳам мотамсаро хонадонга бормади, бир ҳовучгина фотиҳага қўл очмади? Еттисида, лоақал қирқида борса бўлардику!

Шаҳар ҳокими Ойсафар Ҳақбердиевага ҳам учрашайчи, деган хаёл билан у кишининг ишхонасига келдим. Шу мавзуда иккимиз гаплашиб ўтирибмиз.

— Ўша куни буюмларни рўйхат қилганмидингиз?— сўрайман ҳокимдан.

— Ҳа!

— Ўша рўйхатингизни кўрай-чи?!

— Уй эгаларида қолдирганман.

— Нима учун буюмларни бўлиштирдингиз! Ахир мол-мулкни суд ажратади-ку? Бунинг устига ёнингизга маҳалла қўмитасидан ҳам, хотин-қизлар кенгашидан ҳам ҳеч кимни олмагансиз? Лоақал қўшнилардан чақирсангиз бўлмасмиди? Биргаликда насиҳат қилардингизлар.

– Шаҳлонинг онаси можарони одамлар билмай қўя қолсин деганди...

Бошқа гап-сўзга ўрин қолмаганди. Хонага шу пайт Турсуной Убайдуллаева кириб келди. Улар билан хайрлашдим. Шаҳар кўчалари бўйлаб шикоят ёзган онахоннинг уйини ахтариб бормоқдаман. Кўчаларга ғўнг, чиқиндилар тўкиб ташланган. Йўл ёқасида тераклар қовжираб турибди. Ахтариб-ахтариб Хосият опанинг ҳовлисини топдим. Бир кун илгари марҳумнинг қирқини ўтказишибди. Тиловат ўқиб, ҳамдардлик билдирдим. Сўнг қўни-қўшнилар билан суҳбатлашдим. Мана, уларнинг айтганлари:

65 ёшли Баҳор она Довурбоева:— Икки уй нарида яшайман. Бир оёғим ерда бўлса... Шундай экан, ёлғончилик-имонсизлик. Қудағай нотўғри иш қилди. Айниқса, Ойсафар. Икковини яраштириб қўйишганида бинойидай яшаб кетарди.

Нурсалат Суюнова:— Уттиз йиллик қўшнимиз. Уткиржон хушфеъл, ақлли эди. Келинни ўқишгача кузатиб қўярди. Бемаъни кишилар зарбасига дош беролмади. Бундан кўра уларни йўлга солиб кўриш керак эди.

Оқила Холмуродова — кекса партия ва ижроқўм ходимаси:— Қудағай билан Ойсафарнинг ўзбошимчалиги ҳеч қандай қоидага тўғри келмайди, инсонийликка ҳам. Тўғри уларни жиноятчи деб айблай олмаймиз, лекин виждонлари олдида уялишлари керак.

Марҳабо Мўминова— марҳумнинг бувиси: 74 ёшим ва оппоқ сочларим ҳурмати биз келинимизни севамиз, неварам ҳам жуда яхши кўради, икки ғунчани хазон қилманглар, келинимни қолдиринглар, деб кўп ялиндим. Қулоқ солишмади.

Фожианинг қисқа тафсилоти шу. Мен эса бир қўшиқда айтилгандай, бағритошлар бор ҳали, улардан эҳтиёт бўлмоқ керак, деган ўйдаман. Шаҳар ҳокимаси Ойсафар Ҳақбердиева ҳам онадир, эҳтимол шу лаҳзаларда виждони қийналаётгандир, ўйламай қилган ишидан пушаймондир. Билиб ёки билмай Уткирнинг тақдири азалига сабаб бўлганини тушунгандир. Ёки...

Келдиёр ЖЎРАҚУЛОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ

МУАССИС: ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КЕНГАШИ

Бош муҳаррир: Азим СУЮН

Таҳрир ҳайъати:
Абдулла ОРИПОВ, Абдулҳафиз ЖАЛОЛОВ, Азиз НОСИРОВ, Азиз ҚАЮМОВ, Алишер МАРДИЕВ, Аслиддин БОЛИЕВ(масъул котиб), Ислом ШОҒУЛОМОВ, Тўхтамурод ТОШЕВ (бош муҳаррир ўринбосари), Хайрулла ЖЎРАЕВ, Шоқосим ШОИСЛОМОВ, Шуҳрат ЖАББОРОВ (бош муҳаррир ўринбосари).

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими - 33-11-49, 32-53-15.
Қабулхона -- 33-65-45, 32-55-15.

Реклама ва эълонлар бўлими тел: 33-38-55, 32-54-12.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:
Андижонда -- 5-27-11; Жиззахда -- 3-31-86; Нукусда -- 7-58-83; Самарқандда -- 35-22-90; Бухорода -- 3-54-87; Навоийда -- 3-74-76; Қаршида -- 3-25-79; Урганчда -- 6-51-35; Гулистонда -- 2-26-22; Наманганда --6-43-43; Қўрғонтепада -- 5-26-24; Фарғонада -- 26-37-16.

· Рўйхатдан ўтиш тартиби №00 120. · Газета офсет усулида А--2 форматида босилади. · Ҳажми 2 босма табоқ. · Босишга топшириш вақти -- 21.00. Топширилди -- 21.00. Г -- 0004, 43324 нусхада босилди.

Навбатчи муҳаррир Қ. ЭШМАТОВ, навбатчи Н. ШОНИЁЗОВ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700083, ТОШКЕНТ, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32-УЙ.

«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

топширилди 22.10 1 2 3 4 5 6.